



HAAPAJÄRVEN

HYVINVOINTISUUNNITELMA

2021–2025

Vuosittainen raportti 2024



Tee oikein.

OSA I HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2021 - 2025

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia. Haapajärven kaupungin hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025 sisältää kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategian painopisteiden ja linjausten lisäksi selostuksen kaupungin nykyisistä toiminnoista sekä hyvinvointisuunnitelman mukaiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Hyvinvointisuunnitelmassa on esitetty valtakunnallisista tietovarannoista saatavia indikaattoreita, jotka kuvaavat Haapajärven asukkaiden hyvinvointia ja sen muuttumista eri tavoilla.

Hyvät peruspalvelut niin kunnan palveluissa kuin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissakin (1.1.23 alkaen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde) ovat hyvinvoinnin edistämisen kulmakiviä. Peruspalvelujen tuottamisen edellytyksenä on kaupungin ja paikkakunnan elinvoiman ja vetovoimaisuuden kehittäminen strategiassa esitetyillä eri tavoilla. Koulutuspalvelut sisällöllisesti ja myös tiloineen nähdään tärkeinä hyvinvoinnin lisääjinä. Myös luonto- ja kulttuuriympäristö sekä niihin liittyvät toiminnot edistävät asukkaiden hyvinvointia. Hyvinvointisuunnitelman painopistealueita ovat liikunta ja elintavat, osallisuus, sosiaalinen hyvinvointi ja kulttuurihyvinvointi.

Hyvinvointisuunnitelmassa esitellään tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä resurssit. Hyvinvointisuunnitelmaa hyödynnetään vuosittain talouden ja toiminnan suunnittelussa. Suunnitelman toteutumista tarkastellaan vuosittain hyvinvointiraportissa. Suunnitelma on laadittu vuonna 2021, joten suunnitelmaan ei ole otettu mukaan 1.1.2023 alkaen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen alaisuuteen kuuluvia sosiaali- ja terveyspalveluita eikä PPE-Köökki Oy:n alaisuuteen kuuluvia ateria- ja puhtauspalveluita.

Haapajärven kaupungin HYTE-työryhmänä toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa on mukana kaupungin johtoryhmä, ylä- ja ala-asteen rehtorit, kirjastotoimenjohtaja, kulttuurituottaja, liikuntakoordinaattori, nuoriso-ohjaaja, hyvinvointikoordinaattori, luottamushenkilö, vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja, järjestön edustaja, hyvinvointialueen edustaja ja seurakunnan edustaja. HYTE-työryhmä kokoontuu säännöllisesti ja toimii aktiivisesti hyvinvointikertomustyön koordinoijana. Haapajärvi on myös aktiivisesti mukana hyvinvointialueen organisoimassa alueellisessa ja maakunnallisessa HYTE-yhteistyössä.

1 Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategian painopistealueet

Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategian vuosille 2022–2025 painopistealueita ovat:

- Haapajärvi maailman kartalle
- monipuolisuutta yritystoimintaan
- asuin- ja elinympäristön uudet viihtyisät tuulet.

Kaupunkistrategian mukaiset arvot:

1. Palveluhenkisyys
2. Yrittäjyys, opiskelu ja työnteko
3. Viihtyisä ja luonnonläheinen asumis- ja elinympäristö, josta huolehditaan vastuullisesti
4. Huolenpito kaikista asukkaista

Toiminta-ajatus: Vetovoimainen ja osaava hyvien palvelujen Haapajärvi keskellä Suomea.

Visio: Elinvoimainen kestävän kehityksen periaatteita arvostava maaseutukaupunki.

Näistä arvoista ja painopistealueista on johdettu tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla kaupungin toimintaa ja elinvoimaa edistetään asukkaiden parhaaksi.

Hyvät peruspalvelut niin sosiaali- ja terveydenhuollossa kuin sivistys- ja teknisissä palveluissakin ovat hyvinvoinnin edistämisen kulmakiviä. Peruspalvelujen tuottamisen edellytyksenä on kaupungin ja paikkakunnan elinvoiman ja vetovoimaisuuden kehittäminen strategiassa esitetyillä eri tavoilla.

Koulutuspalvelut sisällöllisesti ja myös tiloineen nähdään tärkeinä hyvinvoinnin lisäajina. Myös luonto- ja kulttuuriympäristö sekä niihin liittyvät toiminnot edistävät asukkaiden hyvinvointia.

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueita ovat liikunta ja elintavat, osallisuus, sosiaalinen hyvinvointi ja kulttuurihyvinvointi.

2 Olemassa olevat palvelut, rakenteet ja hyvät käytänteet

Päivitetty viimeksi: tiina.pietikainen-liuska@haapajarvi.fi 10.02.2025 13:13

Haapajärvi on virkeä, kestävää kehitystä arvostava maaseutukaupunki. Haapajärven monipuoliset palvelut houkuttelevat asioimaan kauempaakin. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät monipuoliset liikuntapalvelut ja upeat luontoliikuntapaikat. Haapajärvellä on hyvät liikenne- ja tietoliikenneyhteydet. Aktiiviset kylät ja yhdistykset ovat toiminnan ja yhteisöllisyyden voimavarana.

Kaupungin hyvinvointityötä on kehitetty yhteistyössä hyvinvointialueen ja paikallisten yhteistyötahojen kanssa. Hyvinvointityön yhtenä tärkeimpänä tavoitteena on ollut aktivoida ja osallistaa asukkaita ja järjestöjä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kuntalaisten osallisuutta on tuettu mm. Asukasfoorumissa, Hyvinvoiva Haapajärvi -kyselyllä ja Monarin messuilla. Syksyn aikana on osallistuttu Pohteen organisoimiin Minun arkeni ja elämäni -kyselyyn (aikuisväestö) ja Zekki Pro -kyselyyn (koululaisille ja opiskelijoille). Näiden kyselyjen kuntakohtaista tiedonkeruuta tullaan käyttämään koottaessa uutta Hyvinvointikertomusta ja sen perusteella laadittavaa Hyvinvointisuunnitelmaa 2025–2029.

Hallintopalvelut

Keskushallinto vastaa keskitetystä asiakirjahallinnon tehtävistä sekä talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä tehtävistä ja myös talousarvion laadinnasta sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta. Lisäksi se huolehtii kaupunginhallituksen ja –valtuuston kokousasioista ja toteuttaa hallituksen vastuulla olevan tiedonhallintalain tehtävistä sekä työllistämiseen liittyvistä asioista. Lokakuusta 2023 alkaen hallinto vastaa myös kaupungin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnan päätyttyä ja henkilöstön siirryttyä liikkeenluovutuksella osaksi kaupungin henkilöstöä. Henkilöstöhallinto sisältää kaupungin työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan.

Haapajärven kaupunki tukee kuntalaisten osallisuutta monin eri tavoin. Hallintopalveluiden alla toimii ja on suunnitteilla useita kuntalaisten hyvinvointia tukevia hankkeita mm. Retkeilevä Haapajärvi -hanke. Kaupunki pyrkii tukemaan aktiivista järjestötyötä tarjoamalla tilat kokoontumisille ilman vuokraa.

Hallintopalveluiden alaisuudessa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja kyläneuvosto. Vanhus- ja vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella asuvien ikäihmisen ja vammaisten sekä heidän järjestöjensä yhteiselin, joka vaikuttaa eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Painopisteenä ovat ikääntyneen ja vammaisen väestön hyvinvointi, terveys, osallisuus, asuminen, liikkuminen ja suoriutuminen päivittäisistä toiminnoista. Vanhus- ja vammaisneuvoston työn lähtökohtana on vanhusten ja vammaisten hyvä olo kaupungissamme. Vanhus- ja vammaisneuvosto tekee aktiivisesti yhteistyötä alueen muiden vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa. Osallisuutta tukevat myös nuorisopalvelujen alla toimivat Lasten Parlamentti ja nuorisovaltuusto.

Kyläneuvosto on kylien välinen sekä kylien ja kaupungin välinen neuvoa antava yhteistyö- ja kehittämiselin. Sen tarkoituksen on edistää kylien omatoimisuutta ja elinvoimaisuutta, lisätä kylien välistä yhteistyötä ja kylien asukkaiden viihtyvyyttä sekä arjen turvaa ja hyvinvointia.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa on käytössä lasten ja perheiden osallisuutta tukevat työkäytännöt. Perheisiin tehdään ennen lapsen varhaiskasvatustarpeen alkamista kotikäynti, kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tehdään varhaiskasvatussuunnitelma. 3-vuotta täyttävien lasten perheille tarjotaan lapset puheeksi-keskustelua. Keskustelua tarjotaan myös, jos lapsen / perheen elämässä tapahtuu suuria muutoksia. Lastenneuvolan kanssa tehdään yhteistyötä syvennetyn 4-vuotisneuvolan osalta (yhdessä huoltajan kanssa täytetään havainnointilomake lapsesta neuvolatarkastusta varten). Lisäksi esikouluun siirtyvän lapsen kohdalla tehdään tiedonsiirto varhaiskasvatuksesta esikouluun, yhdessä lapsen huoltajan kanssa.

Varhaiskasvatuspaikoissa huomioidaan lasten ja perheiden osallisuus toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa (mm. lasten kokoukset). Ammattitaitoinen hoito-, kasvatus- ja opetushenkilöstö toimii päiväkodeissa pienryhmätoiminnan periaattein. Koko varhaiskasvatuksen tärkeä teema on myös kestävä kehitys opetteluun yhdessä lasten ja perheiden kanssa.

Esiopetus

Haapajärven kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa alkaa heti syksyllä lapsen esiopetuksen alettua. Syksyn vanhempainillassa kerrotaan esiopetusvuoden vuosikellon avulla, mitä vuoden aikana tulee tapahtumaan. Samalla erityisopettaja esittelee kolmiportaisen tuen mallin. Esiopettaja ja huoltajat laativat yhdessä lapselle Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman eli LEOPSin, jossa pohditaan lapsen taitoja ja tavoitteita esiopetusvuodelle. Esiopetuksen ammattitaitoinen henkilökunta tekee työtään lapsilähtöisesti yhteistyössä huoltajien kanssa. Tavoitteena on turvata lapselle hyvä koulupolun alku.

Perusopetus

Haapajärvinen arvomaailma tukee koulujen tekemää kasvatustyötä hyvin. Täällä arvostetaan lapsiperheitä ja koulu tukee kotien kasvatustoimintaa. Haapajärven ympäristöarvot näkyvät paitsi fyysisenä ympäristönä - kauniina luontona - niin myös kasvatuksellisissa asioissa. Haapajärven yläasteella on tehty vuosia työtä ympäristökasvatuksen ja kestävän kehityksen arvojen mukaisesti. Nyt myös koko kaupunki on nämä huomionnut muun muassa Hinku-kuntana. Haapajärven yläaste on yksi harvoja oppilaitoksia Suomessa, jolla on ollut jo vuosia OKKA-säätiön myöntämä arvostettu Kestävän kehityksen sertifikaatti. Henkilöstön osaaminen ja koulutustaso peruskouluissa on huippuluokkaa. Pätevien opettajien ja muun henkilökunnan osuus koko henkilökunnasta on yli 90 %.

Perusopetuksen sekä lasten ja nuorten näkökulmasta hyviä olemassa olevia vahvuuksia ja käytänteitä on runsaasti, esimerkiksi varhaisen puuttumisen malli ja KiVa koulu -toiminta sekä ilmaiset kerhot.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kaikkien yksiköiden lukuvuoden yksi painopistealueista ja kehittämisen kohteista on koko oppilaitoksen henkilöstön ja oppilaiden hyvinvointi.

K.J.S:n koulu, yläaste ja lukio ovat UNESCO-kouluja (vuodesta 2003) alkaen, ko. koulut kuuluvat Pohjois-Suomen UnescoAspnet-koulujen verkostoon. Yhteistyön kautta on kokoontumisia ja monella tavalla hyvinvointiin liittyviä tapahtumia ja tietoiskuja.

Yläaste ja lukio ovat OKKA-säätiön sertifioimia oppilaitoksia, sertifikaatin ylläpitäminen edellyttää monipuolista, jatkuvaa kehittämistyötä, joka on tiiviisti yhteydessä hyvinvointiin.

1.11.2024 Perusopetuksessa aloitti työnsä hankkeella palkattu Koulunuorisotyöntekijä. Hän työskentelee useilla kouluilla, ja hänen tehtävänsä kuuluu myös välituntitapahtumien järjestäminen yhteistyössä koulujen vastuuoppilaiden kanssa.

Haapajärvellä on vahva kolmas sektori, joka tukee myös hyvin koulumaailmaa. Näistä esimerkkeinä mm. 4H, seurakunta, Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry ja MLL.

Lukio

Lukiokoulutuksen tavoitteena on valmentaa opiskelijoita korkeakouluopintoihin. Tämän lisäksi on tärkeä tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja kasvua täysi-ikäiseksi. Haapajärven lukion seinälle on kirjoitettu lukion arvot: Arvostan, innostun, kannustan, toimin - voin hyvin. Nuo tärkeät sanat ohjaavat Haapajärven lukion toimintaa. Hyvinvoinnin tukemisen lisäksi kestävän kehityksen

toimintaperiaatteet ovat lukion arkityön perusta. Haapajärven lukiolle on myönnetty OKKA-säätiön kestävän kehityksen sertifikaatti.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen läpileikkaavina tavoitteina on hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen ja tukeminen. Toiminnan keskeisenä paikkana on nuorisotalo Stolle, jossa järjestetään virikkeellistä toimintaa nuorille ti-pe (la). Nuorisotyötä tehdään kouluissa ja oppilaitoksissa ja nuorten vapaa-ajalla. Nuorisopalvelujen organisoimana toimii monialainen Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto. Nuorisotyön toimintamuotoja ovat mm. nuorisovaltuusto, Lasten Parlamentti, nuorisotalotoiminta, leirit, retket, toimintapäivät, kutosseikkailu, iltapäiväkerhotoiminta, Kahvihetket JEDU:n toimipisteissä (liiketalouden osasto/maa- ja metsätalousoasasto), loma-ajan toiminnot (hiihtoloma, syysloma), avustukset nuorisjärjestöille ja rekisteröimättömille nuorisoryhmille sekä viranomaistyöryhmätoiminta. Nuorisopalveluiden toimintaan kuuluu myös erilaiset hankkeet.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tuottaa monipuolisia liikunta- ja vapaa-ajanpalveluja sekä luo edellytyksiä liikuntatoimintaa järjestävien tahojen toiminnalle. Liikuntapalvelut tukee kuntalaisten arkiliikuntaa erilaisilla kampanjoilla ja tapahtumilla.

Haapajärven liikuntapaikat ovat kaupungin kokoon nähden erinomaiset ja monipuoliset. Haapajärveltä löytyy uimahalli, jäähalli, keilahalli, padelhalli, kuntosaleja, monitoimitalo, koulujen liikuntasalit, Ronkaalan urheilukenttä, pesäpallokentät Ronkaalassa ja Oksavalla, Koivuhaan kumirouhe-tekonurmi, syksyllä 2021 kunnostetut tenniskentät, beachvolley-kentät, kuntoradat ja hiihtoladut, ulkojäät, frisbeegolf-radat Haagassa ja Laurikkalanpuistossa, Kauniskankaan moottoriurheilukeskus, lähiliikunta-alueet mm. koulujen pihat ja leikkipuistot ja kuntoportaati Ronkaalassa ja Tiiton koululla. Taiston puistossa on senioreiden ulkokuntosali, lasten kiipeilyteline, liikennepuisto ja minigolfrata. Haapajärvellä on myös laaja retkeilyreitiverkosto, avantouintipaikka, useita uimarantoja ja pulkkamäkiä sekä keskustassa että kylillä. Kuntalaisia liikuttaa liikuntapalveluiden, urheiluseurojen ja järjestöjen lisäksi myös Jokilatvan opisto.

Kirjasto

Kirjasto toimii kuntalaisten arjen kulttuurielämysten tuottajana päivittäin. Laajojen aukioloaikojen kautta palvelut ovat saavutettavissa joka arkipäivä. Kirjaston kokoelma on monipuolinen. Kirjasto kuuluu Joki-kirjastojen yhteistyöryhmiin sekä on osa Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan yhteistä e-kirjastoa. Kirjastossa on myös Omatoimikirjaston palvelu.

Kirjasto ja kirjaston ja koulun yhteistyö ehkäisee lukutaidon eriarvoistumista. Lukutaito ehkäisee syrjäytymistä ja syrjäytymisen väheneminen lisää hyvinvointia. Kirjastossa on mahdollista kokea elämyksiä ja osallistua toimintaan erilaisten tapahtumien muodossa. Tämä lisää yhteisöllisyyden tunnetta. Kirjastossa erilaisten ja eri-ikäisten on mahdollista kohdata toisensa, vaikka yhteistä aktiivista toimintaa ei olisikaan. Kirjastotila ja kirjastoyhteisön jäsenyys yhdistävät, jolloin kulttuurinen vuoropuhelu on luonnollista. Hyvinvoinnin teemakuukautta vietetään kirjastossa marraskuussa.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut tuottaa erilaisia matalan kynnyksen tapahtumia kaikille kuntalaisille. Yleisötapahtumat, kuten Teepiknik, konsertit, teatteriesitykset ja näyttelyt, ovat kaikille avoimia, maksuttomia tai hyvin edullisia. Vähävaraisilla on mahdollisuus saada vapaalippuja maksullisiin tapahtumiin kuten lastenteatteriesityksiin. Tapahtumia tuotetaan myös kohdennetusti eri ikäryhmille ja niitä viedään mm. päiväkoteihin, kouluihin ja vanhusten palvelukoteihin.

Kulttuuripalvelujen tarjontaan kuuluvat myös K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseo sekä kaupungintalon näyttelyt ja kokoelmat. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluita tarjotaan koulujen lisäksi myös päiväkodeille. Lapsille ja nuorille tarjotaan vuositeeman mukainen esitys sekä mahdollisuus vierailla K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseossa ja tutustua kaupungintalon kokoelmiin.

Yhteistyössä nuoriso- ja liikuntapalveluiden, kirjaston, seurakunnan ja järjestöjen kanssa toteutetaan erilaisia tilaisuuksia, kuten lapsille suunnattu Hiutalehipat-tapahtuma. Teetoimikunnan nimissä järjestetään erityisesti iäkkäämpää väkeä kokoavat Mikkelin markkinat. Yhteistyössä seurakunnan kanssa järjestetään konsertteja, itsenäisyyspäivän juhla ja veteraanipäivän tapahtumat. Yhteistyö alueen kulttuuritoimijoiden kanssa on monipuolista. Yhdistyksiä tuetaan niiden tekemässä kulttuurihyvinvointityössä mm. antamalla kokoontumistiloja käyttöön maksutta ja myöntämällä kulttuuriavustuksia.

Jokilatvan opisto

Jokilatvan opisto on Nivalan, Haapajärven, Pyhäjärven ja Reisjärven alueella toimiva kansalaisopisto, jossa voivat kaiken ikäiset kuntalaiset opiskella ja harrastaa. Jokilatvan opisto aloitti toimintansa 1.1.2006. Jokilatvan opisto vastaa myös Haapajärven kaupungin kulttuuripalveluiden tuottamisesta.

Vuonna 2024 opetuksen pääpaino oli musiikissa (44 % tunneista), käden taidoissa (24 %), liikunnassa ja terveydessä (15 %) ja kuvataiteissa (10 %) sekä kielissä (4 %). Taiteen perusopetusta järjestettiin kuvataiteissa ja käsityössä. Valtionosuusperusteista opetusta järjestettiin 554 kurssilla yhteensä 14 973 tuntia ja 16 h myyntipalvelukoulutusta kahdella kurssilla. Opetusta järjestettiin siten 556 kurssilla 14 989 tuntia. Kursseille osallistui 6 980 opiskelijaa, joista naisia oli 81 % (5 687).

Vuonna 2024 lapsille ja nuorille (alle 16-vuotiaille) suunnattua opetusta järjestettiin 127 kurssilla 5 134 h, mikä on noin 34 % koko opiston opetustuntimäärästä. Lasten ja nuorten kursseille osallistui 1 107 opiskelijaa, joista tyttöjen osuus oli 80 %. Erityisryhmien koulutukseen (eri tavoin erityisryhmiin kuuluville kohdennettu koulutus) osallistui yhteensä 96 opiskelijaa yhdeksällä eri kurssilla. Maahanmuuttajille suunnattuun koulutuksen osallistui 98 opiskelijaa. Ikäihmisille suunnattua opetusta järjestettiin 8 kurssilla yhteensä 90 h. Kursseille osallistui 105 opiskelijaa. Ikäihmiset osallistuivat aktiivisesti myös kohderyhmävapaaseen opetukseen.

Hyvinvointia edistäviä toimintoja on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Kaiku -kortilla opiskelevia opiskelijoita oli kevätlukukaudella Nivalassa 8 henkilöä. Käyttökohteita olivat liikunta-alan, musiikin ja kotitalouden kurssit. Syyslukukaudella käyttäjiä oli Haapajärvellä 1 ja Nivalassa 5.

Opintosetelituella opiskelevia oli kevätlukukaudella 2024 yhteensä 362 henkilöä ja syyslukukaudella 2024 yhteensä 340 henkilöä. Yli 90 % opintosetelituella opiskelevista oli eläkkeellä olevia henkilöitä. Työttömän alennus myönnettiin kevätlukukaudella 31 opiskelijalle ja syyslukukaudella 28 henkilölle. Vapaaoppilaspaikkoja myönnettiin hakemusten perusteella kevätlukukaudeksi osastoittain seuraavasti: Haapajärvi 1 kpl, Nivala 1 kpl, Pyhäjärvi 2 kpl ja Reisjärvi 1 kpl. Syyslukukaudeksi vapaaoppilaspaikkoja myönnettiin seuraavasti: Haapajärvi 3 kpl, Nivala 5 kpl, Pyhäjärvi 2 kpl ja Reisjärvi 2 kpl. Kaikille hakuehdot täyttävälle hakijoille myönnettiin vapaaoppilaspaikka. Kesäjumppakursseja järjestettiin 15: Haapajärvellä 9, Nivalassa 3, Pyhäjärvellä 2 ja Reisjärvellä 1. Kursseilla oli opiskelijoita 285 ja opetustunteja 111. Ikäihmisten kurssseja järjestettiin vuoden aikana 8: Haapajärvellä 2, Nivalassa 4 ja Pyhäjärvellä 2. Osallistujia näillä kurssseilla oli yhteensä 105 ja opetustunteja 90.

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Musiikkiopiston palvelut ostetaan Jokilaaksojen musiikkiopistolta. Musiikkiopisto tarjoaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiseen opetukseen. Kuka vain voi tulla opiskelemaan iästä ja tasosta riippumatta. Opetus on suunnattu ensisijaisesti lapsille, mutta oppilaiksi otetaan myös aikuisia. Opetus kattaa musiikin perustason ja syventävän tason opinnot sekä niitä edeltävät varhaisen musiikkikasvatuksen opinnot. Opintokokonaisuus antaa oppilaalle valmiudet hakeutua alan ammatilliseen koulutukseen.

Tekniset palvelut

Kaupungin teknisten palveluiden toiminta luo edellytyksiä monenlaiselle hyvinvointia edistävälle toiminnalle. Vuosittaisilla investoinneilla ja kunnossapidolla paitsi monipuolistetaan tarjontaa, myös varmistetaan liikuntatilojen ja alueiden käytettävyys. Sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen, leikkipaikkojen, puistojen ja muiden yleisten alueiden rakentamisella ja kunnossapidolla mahdollistetaan kuntalaisten niin fyysinen kuin psyykinen hyvinvointi. Liikuntatilat ovat urheiluseurojen ja asukkaiden käytössä. Tekniset palvelut on mukana myös Haapajärven liiketurvallisuustyöryhmässä luoden edellytyksiä kuntalaisten turvalliselle liikkumiselle.

Ympäristöpalvelut

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristö- ja rakennusvalvonnan tehtävät siirtyivät Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungeille 1.10.2023. Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut vastaa 1.10.2023 alkaen ympäristöterveydenhuollon ja rakennusvalvonnan palveluista Haapajärvellä, Kärsämäellä, Pyhäjärvellä ja Reisjärvellä sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluista Haapajärvellä, Kärsämäellä ja Reisjärvellä. Ympäristöpalveluiden päämääränä on kestävä kehitys ja yleisen edun mukaisen turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin-, elin- ja toimintaympäristön sekä hyöty- ja kotieläinten hyvinvoinnin turvaaminen.

Haapajärven Lämpö Oy

Haapajärven Lämpö Oy tuottaa asiakkailleen kaukolämpöä uusiutuvalla energialla ja CO₂ vapaasti. Kaukolämpö tuotetaan lähes kokonaan Haapajärven teollisuuslaitoksilta saatavilla polttoaineilla. Tällä hetkellä Haapajärven Lämpö Oy:n tuottama kaukolämpö energia on edullisinta, joka asiakasryhmässä koko maahan verrattuna.

Haapajärven Vesi Oy

Haapajärven Vesi Oy toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan puhdasta talousvettä, jonka laatu varmasti kestää vertailun. Haapajärven Vesi paitsi tuottaa laadukasta vettä kuntalaisille myös hoitaa alueen asukkaiden jätevesien johtamiseen liittyvät asiat ja huolehtii omalta osaltaan, että lähialueen vesistöt säilyvät puhtaina. Haapajärven Vesi Oy on tunnettu toimintavarmuudestaan, palveluhenkisyydestään ja yhteistyökykyisyydestään.

Haapajärven Vuokratalot Oy

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot on 100 % Haapajärven kaupungin omistama vuokrataloyhtiö. Yhtiön kiinteistöt ovat saaneet ARA:n rahoitusta, jonka takia asukasvalinnassa etusijalle asetetaan kiireellisimmässä asunnontarpeessa olevat, vähävaraisimmat ja pienituloisimmat hakijat. Yhtiöllä on tällä hetkellä 278 asuntoa. Asuntokantaan kuuluu rivi-, kerros-, luhti- ja pientaloja keskustan alueella sekä Paloperän ja Koivuhaan kaupunginosissa.

Yhtiön asuntokantaan kuuluu kolme erityisryhmäkohdetta:

- Vitikantie 5:n kiinteistö, jonka pääkäyttäjryhmät ovat esteetöntä asumista tarvitsevat sekä ikäihmiset. Kiinteistö peruskorjattiin esteettömäksi vuosina 2012–2014. Yhtiö tarjoaa kiinteistössä tilat ikäihmisten Virikevintti-toimintaan. Toiminta tukee ikäihmisten viihtyvyyttä keskusta-alueen kupeessa. Virikevintti toimii kokonaan vapaaehtoisvoimin, ja toimintaan voi tulla mukaan asuinpaikkaan ja sukupuoleen katsomatta. Toimintaan osallistuakseen ei siis tarvitse olla Haapajärven Vuokratalojen asukas. Virikevintti järjestää erilaisia tapahtumia ja mukavaa, helposti lähestyttävää toimintaa monenlaiseen makuun. Virikevintti on maksuton ja esteetön.
- Kaivokatu 11:n kiinteistö, jonka käyttäjäryhmä on päihde- ja mielenterveyskuntoutujat. Kiinteistö peruskorjattiin esteettömäksi vuonna 2008. Asukkaat Kirsikkaan valitsee hyvinvointialue Pohde.
- Puutalokorttelin Vitikantie 19:n kiinteistö, jonka käyttäjäryhmä on ikääntyneet (yli 55 v) ja samassa pihapiirissa oleva Vitikantie 17:n kiinteistö, joka sopii myös ikääntyneille ja esteetöntä asumista tarvitseville. Kiinteistöt valmistuivat 2024. Yhteistilarakennuksessa (kylätalo) on esteetön yhteisöllinen tila, jossa on monenlaista maksutonta toimintaa. Toimintaan voi tulla mukaan asuinpaikkaan ja sukupuoleen katsomatta. Osallistuakseen ei siis tarvitse olla Haapajärven Vuokratalojen asukas. Asukkaat valitsee asuntohakemusten perusteella Vuokratalot.

Yhtiön henkilökunta pyrkii palvelussaan asiakkaan yksilölliseen kohtaamiseen. Yhtiön tavoitteena on järjestää jokaiselle hakijalle hänen tarpeisiinsa sopivin asumisratkaisu. Yhtiö tekee tiivistä työtä eri toimijoiden kanssa ja ohjaa asiakkaita tarvittaessa yhteistyökumppaneiden palveluiden piiriin.

Haapajärven Yrityspalvelut Oy

Haapajärven Yrityspalvelut Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala ja tehtävä on Haapajärven elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittäminen. Tämän lisäksi kaupunki on linjannut myös paikkakunnan veto- ja elinvoiman kehittämistehtäviä osaksi yrityspalvelujen tehtäväkenttää. Myös kaupunginvaltuuston hyväksymässä Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiassa on yrityspalveluille osoitettu useita kehittämistoimenpiteitä, jotka liittyvät mm. paikkakunnan näkyvyyden parantamiseen, yritystoiminnan monipuolistamiseen sekä asuin- ja elinympäristön kehittämiseen. Yhtiöjärjestyksen mukaan mm. kehittämistyötä voidaan tehdä tuottamalla yrityksille erilaisia toimitilapalveluja, osallistumalla ja rahoittamalla erilaisia kehittämishankkeita, sekä tuottamalla muuta elinkeinotoimintaa edistävää palvelua. Paikkakunnan veto- ja elinvoimaan liittyy hyvin vahvasti sen vireä ja monipuolinen yritystoiminta. Sen lisäksi siihen liittyy monia muitakin tekijöitä kuten, keskustojen elävöittäminen ja houkuttelevuuteen panostaminen, asuin- ja yritysalueiden houkuttelevuus, tapahtumat, harrastusmahdollisuudet, matkailun edistäminen, kaupunki-, kahvila- ja ravintolakulttuurin edistäminen, positiivisen yhteisöllisyyden ja yleisen vireyden lisääminen ja paljon muuta.

Järjestöt ja Haapajärven seurakunta

Haapajärvellä toimivat järjestöt edistävät merkittävästi omalla toiminnallaan asukkaiden hyvinvointia. Kaupunki ja järjestöt tekevät yhteistyötä eri tavoin mm. yhteisten tapahtumien järjestämisessä. Kaupunki myöntää järjestöille vuosittain kulttuuri-, nuoriso- ja liikunta-avutuksia sekä pyrkii tukemaan järjestöjen toimintaa tarjoamalla ilmaisia kokoontumistiloja. Urheiluseurojen aktiivinen ja laaja-alainen toiminta edistää kaikkien ikäryhmien hyvinvointia monin eri tavoin.

Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry tuottaa etsivän nuorisotyön palveluita ja nuorten työpajapalveluita 15–29-vuotiaille nuorille. Nuorten työpajatoiminnan tarkoituksena on tukea nuorta toteuttamaan yksilölliset suunnitelmansa, edistää nuorten työllisyyttä ja helpottaa opiskeluun hakeutumista. Nuorten Työpaja pyörittää ruokapankkia, jonka asiakkaina ovat haapajärviset vähävaraiset kotitaloudet. Ruokapankin yhteistyökumppaneita ovat kaupat ja liikennemyymälä. Lisäksi yhteistyökumppanina on Haapajärven seurakunta. Etsivän nuorisotyön pyrkimyksenä on tavoittaa 15–29-vuotiaat nuoret, jotka ovat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella tai vaarassa jäädä niiden ulkopuolelle. Erityisen huomion kohteena ovat peruskoulun jälkeen ilman jatko-opiskelupaikkaa olevat sekä peruskoulun jälkeiset opinnot keskeyttäneet nuoret. Etsivä nuorisotyö on luottamuksellista ja vapaaehtoista, ja se toteutetaan aina yhteistyössä nuoren kanssa.

Jokilaaksojen Ohjaamo toimii nuorisotalo Stollessa. Ohjaamo on palvelupiste, joka tarjoaa tietoa, neuvontaa ja ohjausta alle 29-vuotiaille. Ohjaamojen palvelut ovat maksuttomia ja niitä löytyy 50 paikkakunnalta Jokilaaksojen Ohjaamosta saa henkilökohtaista ohjausta ja hyödyllistä tietoa. Tarjolla on muun muassa apua ja ohjausta TE-toimiston, sosiaalitoimen, Kelan tai vaikkapa nuorten työpajan tai etsivän nuorisotyön palveluihin.

Haapajärven Vanhainkotiyhdistys ry:llä on käynnissä mittavat muutostyöt 50 asunnon remontoinnissa esteettömäksi. Vanhainkotiyhdistys ja Haapajärven Vuokratalot Oy ovat lisänneet esteettömien vuokra-asuntojen määrää Haapajärvellä. Ikääntyvien asumisen kehittäminen Haapajärvellä -hankkeen myötä vuosina 2023–2024 on peruskorjausten ja uudisrakentamisen kautta asuntokannasta 10 % eli yli 70 asuntoa esteettämiä asuntoja.

Kyläneuvoston jäseninä ovat kaikki Haapajärvellä toimivat kyläyhdistykset. Kyläyhdistykset tekevät erittäin merkittävää työtä kaikkien kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kaupungin ja kyläyhdistysten yhteistyössä on toteutettu useita hankkeita esim. retkeilyreitistöjen ja esteettömien luonto- ja retkikohteiden rakentamisessa.

Haapajärven seurakunnan strategian suuntaviivat vuoteen 2025 ovat myös linjauksessa kaupungin hyvinvointistrategian kanssa. Teemana ja tavoitteena on "Ovet auki kohtaamiseen". Pidämme yllä toivoa, kuljemme ihmisten kanssa ja puhumme rohkeasti pääsanomaamme. Näillä linjauksilla keskitytään olennaiseen, eli ihmisten kohtaamiseen mitä erilaisimmissa ikävaiheissa ja elämäntilanteissa. Yhteistyö on vahvaa kaupungin varhaiskasvatuksen, koulutoimen, sosiaalitoimen, nuoriso- ym. palveluiden kanssa. Saamme yhdessä edistää haapajärvesten henkistä, fyysistä ja hengellistä hyvinvointia. Haapajärven seurakunta järjestää yksin tai yhteistyötahojen kanssa runsaasti konserttitoimintaa. Haapajärven seurakunta tekee yhteistyötä esim. koulujen, päivähoidon, perheiden ja ikääntyneiden kanssa työskentelevien kanssa. Lapsiperheiden hyvinvointiin on satsattu, haastavissa elämäntilanteissa tai taloudellisessa hädässä eläviä on kohdattu lähimmäisenrakkaudella.

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sosiaali- ja terveystyöpalvelujen järjestäminen ja tuottaminen on siirtynyt 1.1.2023 alkaen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohteen kanssa.

3 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Päivitetty viimeksi: tiina.pietikainen-liuska@haapajarvi.fi 10.02.2025 13:01

Laajan hyvinvointikertomuksen lisäksi kaupungin hyvinvoinnin ja edistämisen toimintaa ohjaavat muun muassa seuraavat suunnitelmat ja ohjeet:

- [Haapajärven varhaiskasvatussuunnitelma](#)
- [Haapajärven kaupungin sivistyspalvelujen opiskeluhoitosuunnitelma](#)
- [Haapajärven perusopetuksen laatu 2021–2023](#)
- [Harrastamisen Suomen malli](#)
- [Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2024–2025](#)
- [Kulttuurikasvatussuunnitelma](#)
- [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022–2025](#)
- [Jokilatvan Opisto opetussuunnitelma 2023–2024](#)
- [Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointialueen strategia 2024–2025](#)
- Lastensuojeluohjelma
- Terveysten edistämishjelma
- Työsuojejun toimintaohjelma
- Henkilöstöohjelma
- Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia 2021–2025
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Hankintaohjeet
- Tietoturvapoliittikka
- Maapoliittinen ohjelma
- Haapajärven seurakunnan strategia "Ovet auki kohtaamiseen- suuntaviivoja vuoteen 2025"

4 Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueita ovat liikunta ja elintavat, osallisuus, sosiaalinen hyvinvointi ja kulttuurihyvinvointi. Alle olevaan taulukkoon on koottu kunkin painopistealueen tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutaho sekä toteutuminen vuosina 2021–2025.

Liikunta ja elintavat

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
Olemassa olevat sisäliikuntatilat mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön.	Koulujen liikuntatilojen kartoitus. Tilojen markkinointi ja tehokas käyttö. Liikuntapalvelut	2024: Kyläkoulujen salien vuokrausmahdollisuutta on mainostettu, samoin monitoimitalon salin vapaita vuoroja on tarjottu vuokrattavaksi silloin kun niitä on vapautunut. Liikettä kaikille -hankkeen järjestämät ”tutustumisvuorot” eri liikuntatiloihin. 2023: Kyläkoulujen liikuntatilat on kuvattu ja niistä on laadittu mainokset kaupungin tiedotuskanaviin. Koulujen liikuntatiloja on mahdollista varata/vuokrata yksityiseen käyttöön ottamalla suoraan yhteys koulun johtajaan. 2022: Koulujen liikuntatiloja on mahdollista varata/vuokrata yksityiseen käyttöön ottamalla suoraan yhteys koulun johtajaan. 2021: Koulujen saleihin tutustuttu ja niistä mainostettu.
Liikkumattomuuden vähentäminen	Tiitonrannan kevyen liikenteen väylän rakentaminen ja muut hankkeet. Tekniset palvelut, kyläyhdistykset ja ELY-keskus	2024: Tiitonrannan kevyenliikenteenväylä on edelleen valmisteluvaiheessa. Puistokadun valaistuksella parannettu liikkumisen edellytyksiä. Uusi KJS. Koivuhaan ”Koirapolku” ja uusi silta.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
		2023: Teknisissä palveluissa on toteutettu useita kuntalaisten viihtyvyyttä ja liikenneturvallisuutta parantavia hankkeita. Uuden K.J. Ståhlbergin koulun rakentaminen on aloitettu, terveyskeskuksen laajennus on valmistunut syksyllä, monitoimitalolle on tehty peruskorjauksia, katujen ja urheilualueiden valaistusta on rakennettu ja uusittu sekä uusien lähiliikuntapaikkojen suunnittelua ja rakentamista on aloitettu. Tiitonrannan kevyenliikenteenväylä on edelleen valmisteluvaiheessa. Retkeilevä Haapajärvi kehittämis- ja investointihanke on kylien yhteinen hanke, jolla on kehitetty ja rakennettu Haapajärven alueen kylille ulkoilureittejä ja luontokohteita. Luontoliikkumista on edelleen kehitetty retkeilyreitistöjen markkinoimisella yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa. Hankkeelle on haettu jatkohanketta loppuvuodesta 2023. Liikkumattomuuden esteitä on pyritty poistamaan opasteilla sekä liikuntapaikkojen ja retkeilyreittien esittelyllä tapahtumissa, kotisivuilla ja Visit Haapajärvi -sivustolla. 2022: Suunnittelu on käynnissä 2021: Tiitonrannan kevyenliikenteenväylä on suunnitteluvaiheessa. Koivuhaan pallokentän rakentaminen meneillään. Koivuhaan asuinalueen kehittäminen aloitettiin kuivatusojien kaivamisella ja maisemanhoitosopimuksella. Vitikanpuiston suunnittelu. Vitikanpuiston kevyenliikenteenväylän rakentaminen ja valaistus. Rotarypuiston kevyenliikenteenväylän peruskorjaus valmistui. Tenniskenttien pinnoitus valmistui. Parkkilan rantapolun rakentaminen yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
		Venlankadun kevyenliikenteenväylän rakentaminen aloitettiin. Valtakadun kevyenliikenteenväylän rakentaminen välillä liikenneympyrä - Haarapuhdon risteys valmistui. Retkeilevä Haapajärvi-hanke päättyi ja retkeilyreitistö valmistui.
	Liikuntakampanjoiden järjestäminen Liikuntapalvelut	2024: Liikkumattomuuden ongelmaan on pyritty vastaamaan järjestämällä erilaisia liikuntakampanjoita (pyöräily, lenkkeily, hiihto, uinti). Lisäksi hankkeiden avulla on järjestetty tapahtumia ja ilmaisia vuoroja sisäliikuntatiloihin. Uimahallin Seniorikortilla yli 70-vuotiaat saavat edullisia uintikertoja. Liikettä kaikille -hankkeen tiimoilta järjestettiin mm. ”Kaupunginjohtajan kävelylenkkejä” ja muita liikkumista tukevia tapahtumia kaikenikäisille. Kaupungin henkilöstöä pyritään aktivoimaan ilmaisilla kuntosalivuoroilla. Järjestöt ovat järjestäneet useita eri kampanjoita liikkumisen tukemiseksi. 2023: Postilaatikkokuntoilukampanja, postilaatikkohiihtokampanja, Kevätkauhonnat 2.0 ja pyöräilyn kilometrikisa. Hiihto-, syys- ja joululomilla järjestetty koululaisille ilmaista toimintaa. Peruskoulun oppilaille tarjotaan ilmaisia uintivuoroja 2 kertaa/lukuvuosi. Uimahallin Seniorikortilla yli 70-vuotiaat saavat edullisia uintikertoja. Kaupungin henkilöstöä pyritään aktivoimaan ilmaisilla kuntosalivuoroilla ja SmartumPlus-edulla. 2022: Vuonna 2022 järjestettiin postilaatikkohiihtokampanja sekä postilaatikkokuntoilukampanja. Hiihto-, syys- ja joululomalla järjestetään koululaisille ilmaista toimintaa.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
		2021: Liikuntapalvelut järjestivät vuonna 2021 postilaatikkopyöräilykampanjan ja kävelykilometrikisakampanjan.
	Lisätä koulujen ja urheiluseurojen sekä järjestöjen välistä yhteistyötä Perusopetus	2024: Koulupäivien aikaiset hyvinvointiin ja liikuntaan liittyvät tapahtumat, mm. kilpailut ja turnaukset eri vuodenaikoina, UNICEF-kävely, oppitunnit koulualueen ulkopuolella, vierailut, liikuntatuokiot oppitunneilla, urheiluseurojen toiminnan ja lajien esittelypäivä ja vierailut kouluilla, hankkeella palkattu koulunuorisotyöntekijä aktivoimassa välituntitoimintaa, oppilas- ja opiskelijakunnan hallituksen ja opiskelijatiimien järjestämät tapahtumat. Harrastamisen Suomen malli on jatkunut vuonna 2024 Haapajärven kaikilla peruskouluilla. Hankkeen puitteissa on järjestetty oppilaiden toiveiden mukaisia kerhoja koulupäivien jälkeen. Toteutuksessa on tehty yhteistyötä järjestöjen ja seurojen kanssa. Yhteistyötä urheiluseurojen ja järjestöjen kanssa on tehty myös Eräleirin ja liikuntaharrastusten esittelypäivän järjestämisessä. Kaikille seuroille ja järjestöille yhteiset järjestöillat pidettiin keväällä ja syksyllä 2024. Syksyllä aloitettiin työ Järjestöyhteistyöasiakirjan luomiseksi. 2023: Harrastamisen Suomen malli on jatkunut vuonna 2023 Haapajärven kaikilla peruskouluilla. Toteutuksessa on tehty yhteistyötä järjestöjen ja seurojen kanssa. Yhteistyötä urheiluseurojen ja järjestöjen kanssa on tehty myös Eräleirin, liikuntaharrastusten esittelypäivän ja hyväntekeväisyyspesisottelun järjestämisessä. Kaikille seuroille ja järjestöille yhteinen Järjestöilta pidettiin 28.11.23.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
		2022: Harrastamisen Suomen malli on laajentunut lukuvuonna 2022–2023 koskemaan kaikkia Haapajärven peruskouluja. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. 2021: Aloitettu vuonna 2021 kyläkouluilla (4 kpl) harrastamisen Suomen mallin avulla. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustushaku kunnille Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen toimintaan lukuvuonna 2022–2023 on avattu helmikuun puolessa välissä. Avustuksiin on varattu 14,5 miljoonaa euroa.
	Liikuntaneuvonnan lisääminen. Hyvinvointineuvola-kokeilu. Hankerahoitusta liikuntaneuvojan palkkaukseen. Liikuntapalvelut, terveyspalvelut	2024: Liikuntaneuvontaa on ensin kokeiltu ja kartoitettu hankkeen avulla, ja sitten aloitettu marraskuussa 2024 pysyväne palveluna siten, että Jokilatvan Opiston liikuntaryhmien ohjaaja käyttää liikuntaneuvontaan 10 % työajastaan. 2023: Liikkeellä hyvää -hankkeen liikuntaneuvojan toimesta kartoitettiin ikäihmisten ja vähän liikkuvien aikuisten ihmisten liikunnallisen elämäntavan tukemista ja edistämistä, toteutettiin terveyttä edistäviä kaikille avoimia yleisöluentoja sekä etsittiin rajapintoja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen elintapaneuvonnan kanssa. Hankkeessa järjestettiin liikuntaneuvontaa ja erilaisia liikuntaryhmiä sekä keskustassa että kylillä. Lisäksi kaupungin kotisivuille koottiin lista linkeistä valmiisiin jumppa- ja liikuntaohjeisiin. Ronkaalaan ja Tiitonrannalle on tehty kuvalliset ja kirjalliset esimerkit kuntoportaissa tehtävistä liikkeistä. Luontoliikuntaa on edistetty järjestämällä yhteisretkiä luontokohteisiin. Moniammatillista yhteistyötä neuvolan ja sosiaalipalveluiden kanssa on tehty aktiivisesti vuonna 2023. Yhteisövaikuttavuuden toimintamallia perhekeskuspalveluissa on kehitetty ja

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
		jalkautettu käytäntöön. Kyseessä on sote-palveluiden osalta pitkälle sama malli kuin hyvinvointineuvola. 2022: Hyvää liikkeellä -hanke haku kesken (liikuntaneuvonta ja elintapaohjaus) Neuvolan kanssa on sovittu hyvinvointineuvolayhteistyöstä. Neuvolasta voidaan tehdä perheelle ohjaus liikuntaneuvontaan liikuntakoordinaattorin "vastaanotolle". Perhe voi halutessaan siis saada liikuntaneuvontaa. Toistaiseksi ohjauksia ei ole vielä tullut, toiminta on vielä lähtökuopissaan. 2021: Suunnitteluvaiheessa.
	Koulujen kerhotoiminnan lisääminen. Perusopetus	2024: Lasten parlamentin ja nuorisovaltuuston toiminta on aktiivista. Harrastamisen Suomen malli on jatkunut Haapajärven kaikilla peruskouluilla. 2023: Harrastamisen Suomen malli toimii kaikissa Haapajärven peruskouluissa. Liikunnallisten kerhojen lisäksi on järjestetty mm. luovan kirjoittamisen kerhoja, lautapelikerhoja, moottorikerhoja ja eläinkerhoja. Kerhotoimintaa on vahvistettu myös OKM:n avustuksen turvin. 2022: Harrastamisen Suomen malli on laajentunut kaikkiin Haapajärven peruskouluihin. Varsinaisten kerhotoimintojen sijasta on nämä pystytty korvaamaan pitkälti Harrastamisen Suomen mallilla ja OKM:n rahoilla. Niitä on saatu Haapajärven yläasteen osalta myös huomattavasti monipuolistettua.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Toteutuminen
		2021: Koulujen kerhotoiminta on jatkunut vuoden 2021 aikana peruskouluissa, tosin vähenevän valtiontuen avulla. Kyläkouluilla on aloitettu Suomen harrastamisen malli- hankkeen avulla liikuttaminen. Tämä laajenee 2022 KJS:n sekä yläkoulun puolelle.

Osallisuus

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
Järjestöjen toiminnan aktivointi mm. yksinäisyyden vähentämisessä.	Selänteen seniorimessut Selänteen vanhuspalvelut	2024: PPKY Selänteen toiminta on päättynyt 31.12.2022. 2023: PPKY Selänteen toiminta on päättynyt 31.12.2022. 2022: Seniorimessut järjestettiin monitoimitalossa. Kirjasto ja kulttuuripalvelut osallistuivat seniorimessuille. 2021: Siirtyivät vuodella eteenpäin koronatilanteen vuoksi
	Järjestöjen yhteystiedot ja toiminnan kuvaus näkyväksi ja ajantasaiseksi. Järjestöyhdyshenkilö ja järjestöt	2024: Järjestöjen tietoja on päivitetty kaupungin kotisivuille ja Lasten ja nuorten harrasteoppaaseen. Järjestöille on markkinoitu ja opastettu Lähellä.fi -palvelun käyttöönottoa. Sotealan järjestöjen toimintoja on koottu yhteiseen esitteeseen, jota on jaettu useissa eri yleisötilaisuuksissa. Järjestöille on järjestetty mahdollisuus tulla esittelemään

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		toimintaansa TorstaiTorille ja Monarin messuille. Yhteistyö Järjestöyhteistyöasiakirjan laatimiseksi on käynnistetty. Yksinäisyyden vähentämisessä yksi merkittävä tapahtuma on Seurakuntakodilla kerran kuussa järjestettävä Syödään yhdessä tapahtuma. Kyseessä on matalan kynnyksen ruokailu eikä osallistuminen ole ollut kenelläkään rahasta kiinni (vapaaehtoinen ruokailumaksu). Järjestöjen ovat aktiivisesti järjestäneet toimintaa ja tapahtumia sekä jäsenilleen että kaikille kuntalaisille. Kaupungin kotisivuilla otettu keväällä käyttöön Järjestökalenteri, jossa järjestöt voivat ilmoittaa omista jäsenilleen suunnatuista tapahtumista. Järjestöjen kaikille avoimia tapahtumia voi mainostaa kaupungin kotisivuilla olevassa Tapahtumakalenterissa. 2023: Järjestöjen tietoja on päivitetty. Järjestöille on markkinoitu ja opastettu Lähellä.fi -palvelun käyttöönottoa. 2022: Kaupungin nettisivujen yhteystietoja päivitetään, kun järjestöt ilmoittavat tiedot. Järjestöjen tulisi ilmoittaa tietonsa myös lähellä.fi -palveluun.
	Kaupungin järjestämät järjestöjen kevät- tai syyskahvit. Hallintopalvelut, järjestöyhdyshenkilö ja hyvinvointikoordinaattori	2024: Kaupungin ja järjestöjen yhteiset Järjestöillat järjestettiin keväällä ja syksyllä. 2023: Kaupungin ja järjestöjen yhteinen Järjestöilta järjestettiin 28.11.2023 valtuustosalissa. Järjestöille on lähestytty ja kehoitettu rekisteröitymään ja kertomaan toiminnastaan lähellä.fi-palveluun. Samalla on kerrottu järjestöyhdyshenkilön vaihtumisesta ja yhteistyön

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		aktivoimisesta. Järjestöjen yhteystietoja on päivitetty. Lahella.fi- palvelua on esitelty Järjestöillassa. Vanhus- ja vammaisneuvosto on järjestänyt kaikille avoimia tapahtumia, joiden kautta osallistumisen kynnystä on pyritty madaltamaan. 2023 valmistuneeseen Lasten ja nuorten harrasteoppaaseen on koottu myös urheiluseurojen ja järjestöjen toiminnan kuvauksia ja yhteystietoja. 2022: Järjestöjen syyskahvit pidettiin 24.11.2022 lukion kansankynttiläsalissa. 2021: Ei voitu järjestää vuonna 2021 koronapandemian vuoksi.
Asukkaiden uudet vaikutusmahdollisuudet kaupungin toimintaan	Strategian laadinnan asukaskysely kehittämiskohteista. Hallintopalvelut	2024: Hyvinvoiva Haapajärvi -kyselyä toteutettiin kolmessa eri yleisötapahtumassa kesän ja syksyn aikana. Kyselyn tulokset on viety tiedoksi johtoryhmälle. Syksyllä osallistuttiin Pohteen järjestämiin yli 18- vuotiaille suunnattuun Minun arkeni ja elämäni -kyselyyn sekä lapsille ja nuorille suunnattuun Zekki Pro -kyselyyn. 2023: Hyvinvoiva Haapajärvi -kyselyä toteutettiin kolmessa eri yleisötapahtumassa kesän ja syksyn aikana. Kyselyn tulokset on viety tiedoksi johtoryhmälle. 2022: Strategia hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2022. 2021: Asiakaskysely on toteutettu syksyllä 2021.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		Maakunnallinen hyvinvointikysely, minun arkeni ja elämäni, toteutettiin keväällä 2021.
	Asukasfoorumi torilla kerran vuodessa yhdessä valtuutettujen ja viranhaltijoiden kanssa. Hallintopalvelut ja luottamushenkilöt	2024: Asukasfoorumi järjestettiin torilla 15.8.2024. 2023: Asukasfoorumi järjestettiin torilla 8.6.2023. 2022: Päätettiin, että Asukasfoorumi toteutetaan 8.6.2023 torilla.
	Koivuhaan alueen kehittämisen asukaskysely.	2024: Kyselyn mukaisia toimenpiteitä on toteutettu. 2023: Kyselyn mukaisia toimenpiteitä on toteutettu. 2022: Kyselyn mukaisia toimenpiteitä valmistellaan ja toteutetaan. 2021: Asukaskysely valmistui kesällä 2021.
Nuorten harrastustoiminnan kehittäminen	Nuorten harrastemessujen järjestäminen. Nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, Jokilatvan opisto, kulttuuripalvelut, seurakunta ja järjestöt	2024: Harrastusten esittelypäivä pidettiin Ronkaalassa toukokuussa. Harrastuksia oli esittelemässä paikallisia urheiluseuroja ja muita toimijoita.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2023: Harrastusten esittelypäivä pidettiin Ronkaalassa toukokuussa. Tapahtumaan osallistui noin 700 lasta. Harrastuksia oli esittelemässä paikallisia urheiluseuroja ja muita toimijoita. 2022: Syksyllä 2022 järjestettiin Ronkaalan alueella liikuntaharrastusten esittelytapahtuma yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen ja koulujen kanssa. Tapahtumassa paikalliset urheiluseurat esittelivät omaa toimintaansa ja harrastusmahdollisuuksia matalalla kynnyksellä. Tapahtuma sai innostuksensa ”Harrastamisen Suomen mallin” ajatuksesta, että kaikilla lapsilla olisi jokin harrastus. Koulujen kautta meni viestiä tapahtumasta jokaiseen perheeseen.
	Kerhotoiminnan vahvistaminen.	2024: Harrastamisen Suomen mallin kautta on lisätty peruskoulujen kerhotoimintaa. Kerhotoimintaa järjestävät monipuolisesti myös seurakunta, 4H-yhdistys, MLL ja kyläyhdistykset. 2023: Harrastamisen Suomen mallin kautta on lisätty peruskoulujen kerhotoimintaa. Kerhotoimintaa järjestävät monipuolisesti myös seurakunta, 4H-yhdistys, MLL ja kyläyhdistykset. 2022: Ilmaista kerhotoimintaa on tarjottu eskari- ja kouluikäisille laadukkaasti seurakunnan työntekijöiden ja koulutettujen kerhonohtajien voimin. Monen lapsen yksinäisyyttä on pystytty lievittämään myös henkilökohtaisten keskustelujen kautta

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2021: Seurakunta on saanut iloit monesta uudesta erilaisesta kerhosta, jossa kävijät ovat iältään 5–13 v. Kerhonohjaajat ja työntekijät ovat sitoutuneet kohtaamaan lapsia ja nuoria erilaisten toimintamuotojen äärellä ja siinä ohessa kuulemaan monta iloa ja monta murhetta.
Aktivoituminen ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnista	Tukihenkilö, matalan kynnyksen palvelupisteet ikäihmisille sekä hyvinvointi- ja kulttuurireseptit PPKY Selänne Pohde 1.1.2023 alkaen	2024: 2023: Perheneuvolan chat-palvelu oli kokeilussa vuonna 2022 ja käyttö oli erittäin vähäistä. Tämän vuoksi vuodelle 2023 sitä ei jatkettu, päätös tehtiin Ppky Selänteen aikana. Vuoden 2023 aikana on selkeytetty perheneuvolan toiminta selkeästi lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin sekä kasvat- ja perheneuvontaan. Hyvinvointialueella on kehitetty koko aluetta koskeva matalan kynnyksen apu ja tukipalvelu ja käytössä on myös digitaaliset palvelut. Toiminta on saanut hyvän vastaanoton ja käyttö on ollut aktiivista. 2022: Matalan kynnyksen palvelupiste tiistaisin kirjaston aulassa. Perheneuvolan chat-palvelu oli kokeilussa vuonna 2022 ja käyttö oli erittäin vähäistä. 2021: Matalan kynnyksen palvelupiste tiistaisin kirjaston aulassa.
Digivalmiuksien kehittäminen	Kansalaisopiston tietotekniikkakurssit ja opetusklänikka Jokilatvan opisto	2024: Tietotekniikkaopetusta ei ole opistolla ollut erikseen. Digituki on ohjattu kirjaston kautta. 2023: Jokilatvan opisto järjesti keväällä 2023 Tietotekniikan-opetusklänikan, jossa annettiin tieto- ja viestintätetknikan yksilöopetusta oman älylaitteen käyttöön.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2022: Jokilatvan opisto järjesti keväällä ja syksyllä 2022 Tietotekniikan -opetusklinikan, jossa annettiin 3 x 45 min opetuskokonaisuutta yksilöopetusta oman tietotekniikkalaitteen käyttöön. Kurssi räätälöitiin oppilaan tarpeiden mukaan. 2021: Jokilatvan opisto järjesti keväällä ja syksyllä 2021 Tietotekniikan -opetusklinikan, jossa annettiin yksilöopetusta oman tietotekniikkalaitteen käyttöön.
	Digitukipisteen ylläpito ja digipisteestä tiedottaminen lehdissä ja tapahtumissa. Kirjasto	2024: Kirjasto antaa digitukea verkkoasiointiin ja mobiililaitteiden käyttöön, opastaa kirjaston omien elektronisten aineistojen sekä netin peruskäytössä. Digituesta tiedotetaan kaupungin nettisivuilla ja kirjastossa sekä käydään esittelemässä palvelua järjestöjen tapaamisissa. Nuorisotalo Stollessa Jokilaaksojen Ohjaamo, joka palvelee esimerkiksi KELA:n ja TE-palvelujen digiasioiden hoitamisessa kaikenikäisiä asiakkaita arkisin klo 9–15. 2023: Kirjasto antaa digitukea verkkoasiointiin ja mobiililaitteiden käyttöön, opastaa kirjaston omien elektronisten aineistojen sekä netin peruskäytössä. Digituesta tiedotetaan kaupungin nettisivuilla ja kirjastossa sekä käydään esittelemässä palvelua järjestöjen tapaamisissa. Nuorisotalo Stollessa Jokilaaksojen Ohjaamo, joka palvelee esimerkiksi KELA:n ja TE-palveluiden digiasioiden hoitamisessa kaikenikäisiä asiakkaita arkisin klo 9–15. 2022: Kirjasto antaa digitukea verkkoasiointiin ja mobiililaitteiden käyttöön, opastaa kirjaston omien elektronisten aineistojen sekä netin peruskäytössä. Digituesta tiedotetaan kaupungin nettisivuilla ja kirjastossa sekä käydään esittelemässä palvelua järjestöjen tapaamisissa.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2021: Kirjasto antaa digitukea verkkoasiointiin ja mobiililaitteiden käyttöön, opastaa kirjaston omien elektronisten aineistojen sekä netin peruskäytössä. Digituesta tiedotetaan kaupungin nettisivuilla ja kirjastossa sekä käydään esittelemässä palvelua järjestöjen tapaamisissa.
	Sote-digiosaamisen kehittäminen. Lisätty vuodelle 2023.	2024: Haapajärven Eläkeläiset ry yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa järjesti Pohteen järjestöavustuksen tukemana kaikille ilmaista koulutusta sote-digiosaamisen tukemiseksi. Hankkeessa toteutettiin käytännön tasolla tapahtuvaa ohjausta ja opastamista digitaalisten sotepalvelujen käyttöön asukkaiden omilla laitteilla. 2023: Haapajärven Eläkeläiset ry yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa järjesti Pohteen järjestöavustuksen tukemana kaikille ilmaista koulutusta sote-digiosaamisen tukemiseksi. Hankkeessa toteutettiin käytännön tasolla tapahtuvaa ohjausta ja opastamista digitaalisten sotepalvelujen käyttöön asukkaiden omilla laitteilla.

Sosiaalinen hyvinvointi

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
Päihteiden käytön vähentäminen	Nuorisotalolla jaetaan tietoutta päihteiden terveysriskeistä, haitoista ja vaaroista. Koulupäivystyksissä päihteet aiheena. Nuorisopalvelut	2024: EPT- viikolla Puhetta päihteistä ilta nuorisopalveluiden ja etsivän nuorisotyön järjestämänä. Kouluilla tapahtumat EPT-viikolla. Virtuaaliset vanhempainillat keväällä ja syksyllä, aiheina sähkö tupakka ja uudet nikotiinituotteet.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2023: Kouluilla ehkäisevää päihdetyötä tehdään pitkäjänteisesti pitkin lukuvuotta valistamalla, esim. aamunavauksien kautta ja erityisesti opiskeluhooltohenkilöstön toimesta. Tämän lisäksi yläasteella järjestetään Ehkäisevän päihdetyön viikko vuosittain erilaisin ohjelmin yhteistyössä eri tahojen kanssa. Nuorisotalo Stollella on jaettu tietoutta päihteiden vaaroista. 2022: Ehkäisevän päihdetyön viikolla järjestettiin useamman kunnan yhteinen tapahtuma nuorille Nivalan Tuiskulassa. 2021: Nuorille on jaettu tietoutta päihteiden vaaroista nuorisotilalla ja yläkoululla.
	Opiskeluterveydenhuollon/terapiapalvelujen/etsivän nuorisotyön/nuorisotoimen/sivistystötoimen järjestämä yhteinen teemapäivä päihteistä. Ppky Selänne, nuorisopalvelut ja perusopetus	2024: Vierailijat kouluilla, päihdevalistus oppitunneilla ja teemaviikoilla. EPT- viikolla Puhetta päihteistä ilta nuorisopalveluiden ja etsivän nuorisotyön järjestämänä, mukana Pohteen päihdepalvelut. 2023: Ehkäisevän päihdetyön viikko yläasteella viikolla 47. 2022: Päihteiden vastainen viikko yläasteella viikolla 47. 2021: Ehkäisevän päihdetyön viikolla järjestetty tapahtumia.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
	Neuvolassa käytössä AUDIT-kysely kaikille lapsiperheille. Ppky Selänne Neuvola POHDE	2024: 2023: Neuvolassa on Audit-kysely kaikille lapsiperheille ja odottaville vanhemmille. 2022: 2021: Käytössä neuvoloissa ja kouluilla.
	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma päivitetään vastaamaan tämän hetken tilannetta ja tarpeita. Nuorisopalvelut ja yhteistyökumppanit	2024: Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on päivitetty vuosille 2024–2025. Vuonna 2024 toteutettu suunnitelman mukaisia toimenpiteitä. 2023: Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on päivitetty vuosille 2024–2025. 2022: Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.
Vanhemmuuden tukeminen	Apua lapsiperheille -napin käyttöönotto ja siitä tiedottaminen. Ppky Selänne lapsiperheiden palvelut	2024: Pohde on ottanut käyttöön lapsiperheiden palveluohjauksen kanavan, jonka kautta saa yhteyden lapsiperheiden sosiaalipalveluihin ja lasten ja nuorten psykiatrisen hoitajan hoidontarpeen arviointiin. Yhteyttä voi ottaa puhelimitse tai verkkolomakkeella. 2023: Pohteella ei ole ollut vastaavaa Pyydä apua-nappia käytössä. Käyttöönotto suunnitelussa. Pohteelle on kehitetty yksi yhteinen, mutta paikkakunnittain oikeaan paikkaan ohjautuva Pyydä Apua –lomake, joka löytyy Pohteen sivuilta.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2022: Pyydä apua -napista tiedottamista jatkettu verkostoissa. Pyydä Apua –nappi oli käytössä Ppky Selänteen aikana alkaen vuodesta 2022. Palvelun käyttö oli yksittäisten paikkakuntien osalta vähäistä, mutta tärkeä osa toimintaa ja mahdollisti perheille matalan kynnyksen pyytää apua 24 / 7. 2021: Pyydä apua-nappi Selänteen nettisivuilla otettu käyttöön syyskuussa ja siitä ollut lehtijuttu Selänteen ilmoitusliitteessä marraskuussa. Erilaisissa yhteistyöpalavereissa kerrottu Pyydä apua-napin käyttöönotosta.
	Lapsiperheiden palveluiden ja perheneuvolan henkilöstön jalkautuminen vanhempainiltoihin, perhekerhoihin jne. kertomaan sosiaalitoimen palveluista. Ppky Selänne lapsiperheiden palvelut ja perheneuvola, yhteistyökumppanit	2024: Seurakunnan Perhekerhon merkitys on entisestään vahvistunut, kävijöitä keskimäärin reilu 30. Neuvola ohjannut myös maahanmuuttajia kerhoomme. Myös yhteinen perheiden toimintapäivä yhteistyössä muiden järjestöjen ja kaupungin kanssa tärkeä. 2023: Vuoden 2023 aikana emme ole Haapajärvellä pystynet irrottautumaan infotilaisuuksiin lapsiperheiden sosiaalipalveluissa. Uuden rakentaminen on ollut aikaa ja energiaa vievää, mutta jatkossa toivottavasti pystymme panostamme myös tällaiseen yhteistyöhön enemmän. 2022: Yhteinen leiripäivä 6 perheelle Honkaniemen leirikeskuksessa yhdessä seurakunnan kanssa

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
	Ihmeelliset vuodet vanhempainryhmä ja vanhemmuutta tukevien digitaalisten palveluiden käyttöönotto. Ppky Selänne lapsiperheiden palvelut Pohde	2024: Äitiys- ja lastenneuvolassa on otettu käyttöön viestikanava, johon voi lähettää viestiä kiireettömissä asioissa omaan neuvolaan. Terveystyöntekijä vastaa viestiin kolmen arkipäivän kuluessa. Perheoikeudellisissa palveluissa on otettu käyttöön digitaalinen ajanvaraus. Lasten ja nuorten kuntoutusohjaus aloittanut. Kuntoutusohjaus on maksutonta ja sitä voidaan toteuttaa myös etäyhteyksin videovastaanotolla. Kuntoutusohjauksen saamiseksi ei tarvitse diagnoosia. Oma-apu videot vanhemmille ja nuorille verkko-osoitteissa: enjaksa.fi ja normaali.fi Pohde järjestää ADHD diagnoosin saaneiden lasten vanhemmille strategiakursseja. Maksuttomille etäkurseille voivat osallistua asiakkaat koko Pohteen alueelta. 2023: Ihmeelliset vuodet vanhempainryhmästä on toteutettu yksi ryhmä, johon osallistui perheitä Haapajärveltä ja Reisjärveltä. Ryhmä päättyi helmikuussa 2023, ryhmän toteutus onnistui hyvin ja saatujen palautteiden mukaan osallistuneet perheet hyöttyivät ryhmästä. Pohteella ei vielä vuonna 2023 ole käynnistynyt vastaavaa ryhmätoimintaa. Ryhmätoiminnat suunnittelussa vuodelle 2024. 2022: Ihmeelliset vuodet vanhempainryhmä aloittanut kokoontumiset 2021: Perheillä mahdollisuus maksuttomaan Perhepolku- verkkovalmennukseen. Otettu käyttöön kohdennetut Voimaperheet -digitaaliset hoito-ohjelmat: Huomaa hyvä lapsessasi ja Ole läsnä lapsellesi.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
	Perhekeskus toiminnan kehittäminen. Monitoimijainen verkosto	2024: Yhteisövaikuttavuusmallin mukaista toimintaa ja palveluja on kehitetty. 2023: Pohteen aikana olemme panostaneet systeemiseen työotteeseen, johon on koulutettu henkilöstöä. Systeemisen työotteen perusajatuksena on yhdessä tekeminen ja yhteisen käsityksen muodostaminen asiakkaan asiassa. Olemme painottaneet asiakastyössä monialaista verkostoyhteistyötä, jossa asiakkaan ja perheen asian ympärille kokoontuvat hänen asioissaan työskentelevät ammattilaiset. Monialaisuus turvaa asiakkaan ja perheen tilanteen ymmärtämisen laajemmin sekä sitä kautta työskentelyn vaikuttavuuden kasvamisen, kun eri ammattilaiset antavat omaa näkemystään tilanteeseen. Monialaisuuden etuna on myös se, että mukana olevat eri toimijat ovat tietoisia, mitä muussa palvelussa tapahtuu. Työtä ja työskentelytapoja kehitetään edelleen ja tavoitetilana on, että verkostotyö on jokaisen ammattilaisen perusarkea. 2022: Perhekeskuskäsikirja valmistunut. 2021: Perhekeskuskäsikirjan laatiminen monitoimijaisen verkoston yhteistyönä aloitettu.
	Pilottikokeilu ensimmäisen lapsen saaneiden perheiden kotiin tehtävästä kotikäynnistä yhdessä terveydenhoitajan kanssa, jossa kerrottaisi lapsiperheiden palveluista ja samalla kartoitettaisiin, onko perheellä huolenaiheita /tuen tarpeita.	2024: Vuonna 2024 lapsiperheillä (uudet asiakkaat) ollut mahdollisuus saada lapsiperheiden kotipalvelua kahden viikon aikajaksolla 15 h maksutta. 2023: Vuonna 2023 lapsiperheillä (uudet asiakkaat) ollut mahdollisuus saada lapsiperheiden kotipalvelua kahden viikon aikajaksolla 15 h maksutta.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
	Ppky Selänne / lapsiperheiden palvelut	2022: Edelleen tarjottu ensimmäisen lapsen saaneille perheille ja monikkoperheille mahdollisuus kahteen maksuttomaan kotipalvelukäyntiin. 2021: Ensimmäisen lapsen saaneille perheille ja monikkoperheille tarjottu mahdollisuus kahteen maksuttomaan kotipalvelukäyntiin.
Sosiaalinen kuntoutus tunnetaan ja toimintamalli toimii	Tiedottaminen Selänteen ja kaupungin henkilöstölle sekä kolmannen sektorin toimijoille. Ppky Selänne Yhteiskehittäminen eri toimijoiden kanssa. Ppky Selänne ja eri toimijat yhdessä Pohde	2024: 2023: Sosiaalisen kuntoutuksen kehitystä on viety eteenpäin ja toimintamallia on selkeytetty yhteistyössä kuntouttavan työtoiminnan, päivätoiminnan ja sosiaalihoituksen / sosiaalityön kanssa. 2022: 2021: Sosiaalinen kuntoutus toimii ja siitä on tiedotettu yhteistyökumppaneita. Tietoisuus sosiaalisesta kuntoutuksesta ja sen mahdollisuuksista on kasvanut.
Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen lisääminen	Perheneuvolan chat -palvelun ja somen tunnetuksi tekeminen. Tiedon ja ohjeiden: arjessa jaksaminen jakaminen, matalan kynnyksen apua ja tukea. Mahdollisesti tähän järjestötoimintaa mukaan – ilta-ajan ohjaus ja neuvonta.	2024: Jokilaaksojen Ohjaamossa walk-in periaatteella ma ja ti psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto nuorille. Pohteella toimii Mielenterveys-chat, joka palvelee arkisin 8–20. Palvelu on käytössä 16-vuotta täyttäneille.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
	Ppky Selänne / perheneuvola, yhteistyökumppanit	Seurakunnan diakoniatyöntekijän ja papin järjestämä Iltapäiväkahvihetki (tunnin) on tarjonnut mahdollisuuden tulla juttelemaan muutenkin kuin avustusasioden merkeissä. Päihde- ja mielenterveysyksiköiden lakkauttaminen on asettanut omat haasteensa ihmisille, joilla on murheita mielenterveyden tai päihteiden kanssa. 2023: Jokilaaksojen Ohjaamossa walk-in periaatteella ma ja ti psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto nuorille. Pohteella käynnistynyt Mielenterveys-chat, joka palvelee arkisin 8–20. Palvelu on käytössä 16-vuotta täyttäneille. 2022: Selänteen matalan kynnyksen neuvontapiste tiistaisin kirjaston aulassa. Jokilaaksojen Ohjaamossa walk-in periaatteella ma ja ti psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto nuorille. Mielenterveysviikko 47, ohjelmasta tiedotettu koulujen Wilman kautta koteihin. 2021: Perheneuvolan chat otettu käyttöön ja se palvelee ma, ke ja pe klo 12–13. Chatissä on asiakkaalle mahdollista vahvatunnistautuminen. selanteen_perheneuvola Instagram-sivusto otettu käyttöön.

Kulttuurihyvinvointi

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
Kulttuurista hyvinvointia avo- ja asumispalvelujen asiakkaille ja asukkaille	Työkaluja ja sisältöjä elävöittämään palveluasumisyksiköiden arkea. Kirjasto, kulttuuripalvelut, palveluyksiköiden ohjaajat, järjestöt	2024: Helmikuussa Muistojen Bulevardi -konsertti palvelutalo Ruusulassa. Maaliskuussa Mummoni kuningatar Elisabeth -esitys palveluasumisyksikkö Koivikossa. Muistelulaukut lainattavissa kirjastosta. 2023: Rolf Wirtanen kävi lokakuussa esiintymässä Koivikon palveluasumisyksikössä. Tuokio lapin tunnelmaa -esitys koostui valokuvista, musiikista ja tarinoista. Marraskuussa palvelutalossa vieraili Kuopion kaupunginteatterin ja Vaara kollektiiviin musiikkipitoinen teatteriesitys Isoisäni kuplettimaakari. Muistelulaukut lainattavina kirjastossa. 2022: Koivikon palveluasumisyksikössä oli toukokuussa duo Junnu & Ilpo soittamassa, laulamassa ja jututtamassa asukkaita. Kesäkuussa toteutettiin Lintu lensi oksalle -konsertti, jossa ikäihmiset pääsivät myös itse soittamaan, laulamaan ja leikkimään. Lokakuussa kansanmusiikkiyhtye Rällä esiintyi, laulatti ja leikitti kuulijoita. Muistelulaukut lainattavina kirjastossa. Vanhustenviikolla elokuvanäytöksiä kirjaston toimesta kulttuurisalisissa. 2021: Kirjastosta on lainattavissa muistelulaukkuja viriketoiminnan järjestämiseksi vanhuksille. Muistelulaukut sopivat käytettäväksi myös päiväkodeissa ja kouluissa.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		Koivikon palveluasumisyksikössä toteutettiin kesällä 2021 Uulun Säveliä Suomesta -konsertti. Ikäihmiset pääsivät tutustumaan erilaisiin soittimiin, soittamaan niitä sekä laulamaan osana konserttia.
Lapsiperheiden tukeminen kulttuurielämysten saamisessa	Yhteistyön kehittäminen neuvolan ja sosiaalipalveluiden kanssa. Esite kulttuuripalveluista (kirjasto, kulttuuripalvelut, Jokilatvan opisto, Jokilaaksojen musiikkiopisto, Tanssiopisto Uusikuu, seurakunta, järjestöt jne.) jaettavaksi neuvolassa. Kirjasto, kulttuuripalvelut, Jokilatvan opisto, Jokilaaksojen musiikkiopisto, Tanssiopisto Uusikuu, seurakunta, järjestöt jne. sekä neuvola ja sosiaalipalvelut	2024: 2023: 2022: Esite valmistui ja jaetaan neuvoiloihin.
	Maksuttomia ja edullisia tapahtumia. Taloudellisissa vaikeuksissa oleville lapsiperheille ilmaislippuja. Kirjasto, kulttuuripalvelut, Jokilatvan opisto, Jokilaaksojen musiikkiopisto, Tanssiopisto Uusikuu, seurakunta, järjestöt, sosiaalipalvelut	2024: Monenlaisia esityksiä ja tapahtumia on järjestetty vuoden aikana. Helmikuussa Pieni pelkojen kirja -lastenteatteriesitys ja huhtikuussa Pippendorfin kirjava kummitus -lastenteatteriesitys. Huhtikuussa Makupaloja kässää ja kuvista -näyttelyn yhteydessä pidettiin kirjaveistostyöpaja. School's Out -konsertti nuorille koulujen päättymisen yhteydessä. Perinteinen Teepiknik-tapahtuma kokosi kaikenikäisiä Ronkaalan rantaan heinäkuun alussa. Tapahtumassa oli runsaasti ohjelmaa kaikenikäisille. Pääsääntöisesti kaikissa tapahtumissa on edullinen pääsymaksu tai tapahtuma on ilmainen. Joulupolku järjestettiin joulukuussa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		Kulttuuripalvelujen tilaisuuksiin on päässyt Kaikukortilla. Kaikukortin muut edut Haapajärvellä: kirjaston kaukolainausta ja uimahallin pääsylippu ovat ilmaisia. Kaikukortilla voi saada myös yhden (1) Jokilatvan opiston Haapajärven osaston kurssin ilmaiseksi lukuvuoden aikana (pl. musiikin yksilöopetus, taiteen perusopetus, kausikortti ja materiaalmaksut). 2023: Helmikuussa järjestettiin lastenteatteriesitys Tatu ja Patu, elämä ja teot sekä Hiutalehipat -lastentapahtuma. Kevään aikana kirjastossa oli lasten tekemiä ja lapsille suunnattuja näyttelyitä. Perinteinen Teepiknik-tapahtuma kokosi kaikenikäisiä Ronkaalan rantaa heinäkuussa. Tapahtumassa oli runsaasti ohjelmaa lapsille ja muille leikkimielisille. Kesän aikana järjestettiin neljä Taidelaboratorio -tapahtumaa, joihin osallistui runsaasti myös lapsia ja lapsiperheitä. Kotona lapsia hoitavat vanhemmat ovat löytäneet myös syksyllä järjestettävän Mikkelin Markkinat -tapahtuman. Joulukuussa lapset ja lapsiperheet pääsivät seikkailemaan Joulupolku-tapahtumassa. Kaikki tapahtumat, teatteriesitystä lukuun ottamatta, olivat täysin maksuttomia ja avoimia kaikille. Teatteriesitykseen oli viiden euron hintaiset pääsyliput, joiden avulla kontrolloitiin salin mahtuvan yleisön määrää. Vähävaraisilla oli mahdollisuus saada ilmaislippuja. Kirjastossa aloitettiin syksyllä säännöllinen Lasten lauantai -toiminta, jonka tiimoilta järjestetään noin 2 kk:n välein ilmainen päiväkotikokoukset lapsille suunnattu lastentapahtuma. Hyvinvointialueen käynnistämisen Kaikukortti-pilotin valmistelevia töitä on tehty, Kaikukortti-kohteita ja jakajatahoja on kartoitettu ja toiminta käynnistyy alkuvuodesta 2024. 2022: Maaliskuussa järjestettiin Viri-viri Tik Tak -satukomedian esitys. Kesäkuussa järjestettiin osallistava Metsänpeitossa -konsertti sekä Kantele- ja Soitinhuopia! -työpajat. Teepiknik-tapahtumassa heinäkuussa oli paljon ohjelmaa lapsille ja lapsiperheille. Lokakuussa

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		kansanmusiikkiyhtye Rällä soitti ja leikitti lastenmusiikkikonsertissa. Konsertteihin ja työpajoihin oli vapaa pääsy. Kirjastossa tapahtumia lapsille ja lapsiperheille kesällä, hiihto ja syyslomalla sekä muissa lasten tapahtumissa. Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut, kirjasto, seurakunta, 4H-yhdistys yms. toimijat järjestivät kaikille avoimen Joulupolku-tapahtuman. 2021: Kesällä 2021 järjestettiin Uulun Muurikki ja metsän väki -konsertti kotiseutumuseolla ja Biisipaja K.J. Ståhlbergin museolla. Konserttiin ja pajaan oli vapaa pääsy. Kaikille avoimessa ja maksuttomassa Teepiknik- tapahtumassa oli runsaasti ohjelmaa myös lapsille ja lapsiperheille. Syksyllä 2021 toteutui Teatteri Kurnuttavan Sammakon esitys Hyvää huomenta Apo Apponen. Pääsyliput maksoivat 5 euroa ja vapaalippuja oli mahdollisuus saada sosiaalitoimen kautta. Muut lapsille ja lapsiperheille suunnatut kulttuuripalveluiden tapahtuman peruuntuivat koronapandemian vuoksi. Kirjaston 170-juhlaviikon lastentapahtuma Pikkuli toteutui, kuten myös muut juhlaviikon tapahtumat. Itse juhla peruuntui koronarajoitusten kiristymisen vuoksi. Koronatilanteen vuoksi kirjastossa ei järjestetty muita isoja tapahtumia. Haapajärven yläaste osallistui Taidetestaajat tapahtumiin. Jokaiselle 8. luokalle varattiin lukuvuodelle kaksi taidevierailua oman tai naapurimaakunnan taidekohteisiin. Kysymyksessä on Valtioneuvoston tukema toiminta, josta koulu maksaa itse mm. sijaskulut. Tämän panostuksen Haapajärven yläaste on halunnut tehdä. Taidetestaajat-toimintaa tuottaa Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto. Toiminta käynnistyi Suomen Kulttuurirahaston aloitteesta lukuvuosina 2017–2020. Päärahoittajana toimivan Kulttuurirahaston lisäksi mukaan lähti

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		Svenska kulturfonden. Syksyllä 2020 rahoittajien joukkoon liittyi eduskunnan päätöksellä Suomen opetus- ja kulttuuriministeriö. Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, joka tarjoaa kaikille Suomen kahdeksaluokkalaisille ja heidän opettajilleen 1–2 vierailua lukuvuodessa korkealaatuisen taiteen pariin. https://taidetestaajat.fi/ . Syksyllä 2021 Haapajärven yläaste osallistui Oulun Valveessa pidettyyn Flow -sirkuksen: Der Lauf.
Kulttuurikasvatus kiinteäksi osaksi koulujen ja päiväkotien arkea	Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen ja jalkauttaminen kouluihin ja päiväkoteihin. Koulut, päiväkodit, kulttuuripalvelut, kirjasto, Jokilatvan opisto, seurakunta, järjestöt ja yhdistykset	2024: Huhtikuussa yläkoululaisille Runonlaulusta räppiin -sanataidetyöpajoja ja Fucking Åmal -teatteriesitys. Varhaiskasvatuksen lapsille syyskuussa Mur -tanssiteos ja helmikuussa Tehtävä Saapasjalkakissa -tanssiteatteriesitys. Tammikuussa Minun näköiseni dinosaurus -teatteriesitys alakoululaisille. Kahdeksansien luokkien oppilaat ja lukion oppilaskunnan jäsenet osallistuivat Veteraanipäivän kunniakäyntiin sankarihautausmaalla ja juhlaan seurakuntakodilla. Joulukuussa lukion oppilaat osallistuivat Itsenäisyyspäivän tapahtumiin saatesanojen lausujina ja seppeleenlaskijoina sekä osallistuivat juhlaan seurakuntakodissa. Kaikille ikäluokille tarjottiin mahdollisuus tutustua kirjastossa oleviin näyttelyihin ympäri vuoden. Syksyllä K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon opastetuille kierroksille on tarjottu mahdollisuus osallistua, mutta opettajien lomautusten vuoksi suurin osa vierailuista ei toteutunut. Valinnaiset oppiaineet perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa: syventäviä opintoja kuvataiteessa, musiikissa, äidinkielessä ja kirjallisuudessa ja ilmaisutaidossa. Kirjasto toteuttanut koko vuoden kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja taannut sen avulla koko ikäluokan läpileikkaavat lukemisen edistämistä tukevat toimenpiteet eri ikäluokkien kanssa. 2023: Kevätlukukauden ja syyslukukauden 2023 aikana alakoululaisille järjestettiin seitsemän Uulun sirkuskonserttia monitoimitalolla huhtikuussa ja kaksi Kajaanin kaupunginteatterin Kepparit -

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		valoa pimeyteen -esitystä syyskuussa. Varhaiskasvatuksen lapsille järjestettiin kuusi Kajaanin kaupunginteatterin Tanttarella -teatteriesitystä. Elo - syyskuussa viidensien ja kahdeksansien luokkien oppilaat tutustuivat presidentti K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseoon opastetuilla kierroksilla. Kahdeksansien luokkien oppilaat osallistuivat Veteraanipäivän kunniakäyntiin sankarihautausmaalla ja juhlaan seurakuntakodilla. Joulukuussa lukion oppilaat osallistuivat Itsenäisyyspäivän tapahtumiin saatesanojen lausujina ja seppeleenlaskijoina sekä osallistuivat juhlaan seurakuntakodissa. Lisäksi kaikille ikäluokille tarjottiin mahdollisuus tutustua kirjastossa oleviin näyttelyihin ympäri vuoden. Marras-joulukuussa esillä oli Oulun taidemuseon Pienet tilat -näyttely, johon liittyi valmiit oppimateriaalit ja tehtävät eri ikäluokille. Kirjasto toteuttanut koko vuoden kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja taannut sen avulla koko ikäluokan läpileikkaavat lukemisen edistämistä tukevat toimenpiteet eri ikäluokkien kanssa. 2022: Varhaiskasvatuksen, peruskoulun ja lukion kulttuurikasvatussuunnitelma päivitettiin. Uusittu suunnitelma otetaan käyttöön 2023. Tammikuussa kyläkouluilla kiersi osallistava Aava -veden kiertokulku -konsertti. K.J. Ståhlbergin koulun 3–6-luokkalaisten esitykset toteutettiin monitoimitalolla. Helmikuussa ryhmä 9-luokkalaista tutustui Marika Maijalan taidenäyttelyyn taiteilijan opastuksella. Oulun taidemuseon Minitaidekaappi kiersi päiväkoteja syyskuun ajan. Yläasteen oppilaat osallistuivat sirkuspajoihin marraskuussa. Vuonna 2022 Haapajärven yläaste osallistui jälleen kerran Taidetestaajat tapahtumiin. Jokaiselle 8. luokalle varattiin lukuvuodelle kaksi taidevierailua oman tai naapurimaakunnan taidekohteisiin. Tällä kertaa kaikki 8. luokkalaiset olivat Ylivieskan Akustiikassa Nuorten Sävellahja - konsertissa. Kirjasto toteuttanut koko vuoden kirjastokasvatussuunnitelmaa ja taannut sen avulla koko ikäluokan läpileikkaavat lukemisen edistämistä tukevat toimenpiteet eri ikäluokkien kanssa.

Tavoitteet	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit
		2021: Vuonna 2021 toteutui kuusi kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista esitystä koululaisille ja opiskelijoille. Routa Companyn Harh, varp parhaillaan -esityksen yleisönä olivat 4.–6. -luokkalaiset. Tanssiteatteri Minimän Atlas -esitystä seurasivat yläkoululaiset ja lukiolaiset. Koronapandemia vaikutti esitysten toteutusaikaan. 1.–3. -luokkalaisten ja esikoululaisten sekä varhaiskasvatuksen lapsien esitykset saatiin toteutettua vuonna 2020. Kirjaston osalta kaikki kulttuurikasvatussuunnitelman luokittaiset suunnitelmat toteutettiin joko etänä tai paikan päällä. Vuonna 2021 paikattiin myös 2020 sulun aikana toteuttamatta jääneet kirjanvinkkaukset.

OSA II VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

5 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi vuonna 2024

TEAvisari ja HYTE-kerroin

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ylläpitämä TEAvisari on työväline ja mittaristo kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, eli HYTE-työn, arviointiin. Se koostuu eri aihealueista, joita ovat kuntajohto, koulutus, liikunta, kulttuuri ja perusterveydenhuolto. Osa tiedoista kerätään suoraan rekisteritiedoista ja loppuihin THL toteuttaa tiedonkeruuta muun muassa kuntiin lähetettävillä kyselyillä ja haastatteluilla.

TEAvisari on toiminut hyvänä mittarina kuntien HYTE-työlle jo yli vuosikymmenen ajan, muutta sen tärkeys korostui vuoden 2023 alussa, kun kunnille maksettiin ensimmäistä kertaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, eli HYTE-kerroin. HYTE-kertoimen tarkoituksena on kannustaa kuntia edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä, ja hyvinvointityön prosesseja mittaavat indikaattorit haetaan suoraan TEAvisarista. Indikaattoreita on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja. Kunnan HYTE-kertoimen, asukasmäärän ja vuosittain määräytyvän perushinnan perusteella kunnille jaetaan lisäosa valtionosuuteensa.

Haapajärven HYTE-kerroin vuonna 2024 on 52. Tämän perusteella valtionosuuden lisäosa on 16,2 € asukasta kohti eli yhteensä 105 900 €. HYTE-kerroin on pienentynyt 0,4 €/asukas verrattuna vuoteen 2023.

Prosessi-indikaattoreiden tiedonkeruut suoritetaan joka toinen vuosi ja tulosindikaattoreiden tiedot päivittyvät vuosittain. Tässä taulukossa on HYTE-kertoimeen vaikuttavat prosessi- ja tulosindikaattorit vertailuvuosien kera.

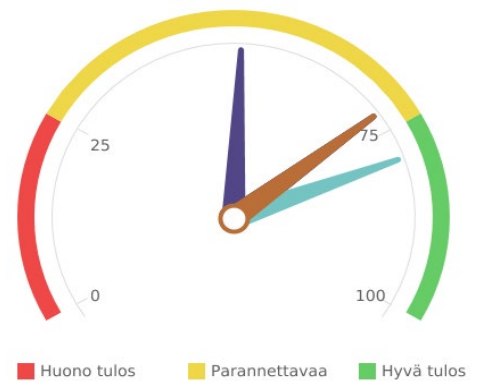
Prosessi-indikaattorit			
Kuntajohto (tiedot kerätty 2023)	2022	2023	2024
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	0	0	0
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	0	100	100
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100	100	100
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100	100	100
Liikunta (tiedot kerätty 2024)			
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen	0	0	100
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa	0	0	0
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille	100	100	0

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin	100	100	0
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä	100	100	100
Peruskoulut (tiedot kerätty 2023)			
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	9	24	24
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	87	100	100
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	100	100	100
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	47	78	78
Kulttuuri (tiedot kerätty 2023)			
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä	0	0	0
Tulosindikaattorit (tiedot vuosittain THL:n, Tilastokeskuksen ja Eläketurvakeskuksen tilastoista)	2022	2023	2024
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä (Skaalattu indikaattori)	72	52	55
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi (Skaalattu indikaattori)	43	57	57
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat (Skaalattu indikaattori)	60	50	62
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat (Skaalattu indikaattori)	55	56	20
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat (Skaalattu indikaattori)	50	63	21
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (Skaalattu indikaattori)	64	49	49

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

TEAvisarin osoittaman terveydenedistämisaktiivisuuden keskiarvossa Haapajärvellä ollaan samalla tasolla kuin maan keskitaso. Koko maata paremmalla tasolla ollaan perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja kulttuurin osalta ja heikommalla tasolla kuntajohdon ja liikunnan osalta. Toimenpiteitä kaikkien toimialueiden osalta on jatkettava ja kaikkiin osakokonaisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Talousarviossa vuodelle 2025 on jokaisella vastuualueella asetettu myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja niitä kuvaavat mittarit. Näihin tavoitteisiin pääsystä raportoidaan toimintakertomuksessa sekä arvioidaan osana tilintarkastusta.

Pisteet	Haapajärvi	Koko maa
Kaikki sektorit	69	70
Kuntajohto	72	83
Perusopetus	72	64
Lukiokoulutus	72	67
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	51	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	79	72



TEAvisarin tarkemmat tulokset toimialueiden osalta löytyy THL:n TEAvisari-verkkosivuilta linkistä [Tulokset - TEAvisari - Terveysten edistämisen vertailutietojärjestelmä](#).

Talous, väestö ja elinvoima

Haapajärven kaupungin talouden kannalta keskeiset haasteet ovat velkaantuneisuus sekä menojen suhde tuloihin. Valtiovarainministeriö asetti kesällä 2021 Haapajärven kaupungin ns. kriisikuntien arviointimenettelyyn kattamattomien alijäämien vuoksi. Arviointimenettelyn toimenpideohjelman valtuusto hyväksyi alkuvuodesta 2022.

Haapajärven asukasluku 31.12.2024 oli 6 491 asukasta. Väestörakenteessa näkyy väestön ikääntyminen. Haastetta tulevaisuudessa tuo korkea huoltosuhde (81,8), joka on maakunnallista keskiarvoa (63,2) huomattavasti korkeampi. Haasteina nähdäänkin väestökehityksen saaminen positiiviseksi ja väestön ikääntymisen huomioiminen palveluissa. Haapajärven työpaikkaomavaraisuusaste on hyvä ja tavoitteena on saada muualta työssä käyviä muuttamaan paikkakunnalle.

Väestön jakauma Haapajärvellä 2024:

0–6-vuotiaat, % väestöstä	5,9
16–24-vuotiaat, % väestöstä	9,9
25–64-vuotiaat, % väestöstä	42,2
65 vuotta täyttäneet, % väestöstä	32,2

Väestöennuste, % väestöstä 2030 (laskettu 2024)

7–15-vuotiaat, % väestöstä	9,7
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	17
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä	4,2

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Lapsiperheiden pienituloisuusaste on 13,1 %, mikä on hieman alle maakunnan keskiarvon. Pienituloisuus on lisääntynyt hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Perheen taloudellisen tilanteen 8.–9.-luokan oppilaista kokee kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi 34,3 % (maakunnan keskiarvo 32,0 %). Kalenterivuoden aikana toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus koko väestön lapsiperheistä on 0,8 %. Määrä on pienempi kuin maakunnassa keskimäärin (1,3 %).

Kodin ulkopuolelle sijoitettuna on alle 17-vuotiaita hieman enemmän kuin maakunnassa (1,5 %) eli 2,0 % vastaavan ikäisistä. Lapsiperhepalvelujen kotipalveluissa on perheitä hieman enemmän 2,5 % kuin maakunnassa 2,1 %. Tämä luku on laskenut huomattavasti vuodesta 2022, jolloin lapsiperhepalvelujen kotipalvelujen piirissä oli 7,7 % perheistä. Lapsiperhepalvelujen perhetyössä perheitä oli 1,9 %, kun maakunnassa määrä oli 5,0 %.

Kouluterveyskyselyä ei toteutettu vuonna 2024. Syksyllä suoritettiin lapsille ja nuorille suunnattu ZekkiPro-kysely. Haapajärvellä kyselyyn vastasi 7–9-vuotiaita 55 (24,55 %), 10–13-vuotiaita 267 (82,92 %) ja 14–17-vuotiaita 165 (60,52 %). Kaikissa ikäryhmissä vastaukset olivat hyvin lähellä maakunnan keskiarvoa. Tässä kyselyn vastauksia ikäluokittain:

7-9-VUOTIAIDEN HYVINVOINTI ERI ULOTTUVUUKSILLA KUNNITTAIN



	Aamu- ja iltatoimet	Koulumatkat	Koulu	Koti	Ystävät	Tavarat	Harrastaminen	Turvallisuus	Elämä
Alavieska	6,5	8,3	8,8	7,9	9,3	8,8	9,2	8,1	9,5
Haapajärvi	7,7	8,4	9,0	8,8	9,4	9,0	9,4	8,9	9,3
Haapavesi	7,6	8,0	9,1	8,5	9,2	9,2	9,4	8,5	9,4
Hailuoto	6,9	7,8	9,1	8,5	8,8	9,5	9,2	8,6	8,5
Ii	7,5	8,1	9,0	8,3	9,0	9,2	9,4	8,5	9,2
Kalajoki	7,5	8,1	9,4	8,7	9,2	9,4	9,3	8,6	9,2
Kempele	6,9	8,1	9,1	8,3	9,1	9,2	9,3	8,4	9,2
Kuusamo	7,3	7,9	9,3	8,3	9,5	9,1	9,4	8,8	8,7
Kärsämäki	8,6	8,7	9,6	9,3	9,3	9,6	9,2	8,4	9,2
Liminka	6,8	7,6	9,2	8,3	9,1	9,1	9,0	8,4	9,2
Merijärvi	6,4	7,1	8,9	6,8	8,1	8,0	8,7	7,5	8,4
Nivala	7,3	7,6	9,3	8,5	8,9	9,1	9,0	8,2	9,1
Oulainen	7,2	8,1	9,3	8,4	8,8	9,2	9,2	8,7	9,4
Oulu	7,1	8,2	9,3	8,5	9,3	9,2	9,2	8,7	9,3
Pudasjärvi	7,7	7,8	9,1	8,2	9,3	9,0	9,2	8,7	9,3
Pyhäjoki	7,3	8,5	9,5	9,0	9,2	9,9	9,8	9,1	9,5
Pyhäjärvi	6,6	7,8	9,1	7,7	9,3	8,8	9,0	8,4	9,2
Pyhäntä	6,9	8,0	9,2	8,2	9,0	9,4	9,1	8,8	9,5
Raahe	7,2	8,2	9,4	8,2	9,2	9,1	9,4	8,6	9,2
Reisjärvi	7,1	8,0	9,3	8,3	9,2	9,1	9,0	8,5	9,1
Sievi	8,0	8,4	9,4	9,2	9,4	9,6	9,4	8,8	9,5
Siikajoki	6,7	8,2	9,2	8,3	9,2	9,1	9,3	8,3	9,2
Siikalatva	7,2	8,0	8,7	7,9	9,1	8,9	8,8	8,0	8,9
Taivalkoski	7,4	8,4	9,3	8,6	9,4	9,1	8,8	8,5	9,2
Tyrväjä	7,9	8,1	9,5	8,5	9,2	9,6	9,3	8,3	9,4
Uutajärvi	8,2	8,3	9,7	8,7	8,9	9,1	9,7	8,0	9,7
Vaasa	6,8	9,1	9,3	8,0	9,7	9,1	9,1	8,6	9,3
Ylivieska	7,1	8,2	9,4	8,8	9,2	9,4	9,3	8,8	9,5
Pohteen keskiarvo	7,2	8,1	9,3	8,4	9,2	9,2	9,2	8,6	9,3

Värit kuvastavat sitä miten kunta eroaa Pohteen keskiarvosta

10-13-VUOTIAIDEN HYVINVOINTI ERI ULOTTUVUUKSILLA KUNNITTAIN



	Herääminen	Ponnistelu	Turvallisuus	Koulu	Koti	Ystävät	Tavarat	Harrastus	Itsetunto	Elämä	Kehollinen haikka	Mielenterveyden haikka	Vamman aiheuttama haikka
Alavieska	5,7	6,5	8,2	6,2	9,1	8,5	8,5	8,1	7,3	7,3	7,6	7,7	7,8
Haapajärvi	6,1	7,0	8,9	7,0	9,1	8,8	9,0	8,6	7,6	7,8	7,8	7,7	8,2
Haapavesi	6,3	7,3	8,8	7,3	9,2	9,0	8,7	8,6	7,9	8,2	8,3	8,4	8,6
Hailuoto	4,6	6,1	7,2	4,9	8,5	7,7	8,1	7,1	6,2	6,6	6,3	6,7	7,2
Ii	6,5	7,1	8,7	6,8	9,1	8,7	8,8	8,4	7,6	8,0	7,9	8,0	8,4
Kalajoki	5,7	6,7	8,5	6,3	9,0	8,5	8,6	8,3	7,3	7,6	7,7	8,0	8,0
Kempele	6,4	7,3	8,8	7,4	9,3	8,9	9,0	8,9	8,0	8,2	8,0	8,3	8,4
Kuusamo	5,7	6,7	8,2	6,1	9,0	8,6	8,5	8,4	7,3	7,5	7,7	7,8	8,2
Kärsämäki	6,5	7,4	9,0	7,3	9,3	9,2	9,0	8,8	8,4	8,4	8,0	8,0	8,2
Liminka	6,4	7,3	8,6	7,1	9,2	8,8	8,9	8,6	8,0	8,3	8,1	8,4	8,6
Merijärvi	6,7	7,3	8,9	7,1	8,7	8,9	9,1	8,1	8,2	8,1	8,1	8,5	8,7
Nivala	5,8	6,8	8,6	6,6	8,9	8,6	8,7	8,5	7,6	7,8	8,0	8,2	8,5
Oulainen	6,2	7,0	8,9	7,2	9,2	8,9	8,9	8,6	7,6	8,1	8,4	8,6	8,7
Oulu	6,1	7,2	8,6	6,9	9,2	8,8	9,0	8,8	7,8	8,1	8,0	8,1	8,4
Pudasjärvi	6,1	6,8	8,7	6,5	9,1	8,7	8,7	8,2	7,6	8,0	7,8	7,8	8,3
Pyhäjoki	6,2	7,3	8,9	7,2	9,2	8,8	8,9	8,5	8,0	8,2	7,8	7,8	8,2
Pyhäjärvi	5,8	6,8	8,7	6,6	9,1	8,8	9,0	8,5	7,0	8,0	8,1	8,2	8,5
Pyhäntä	5,9	7,1	8,1	7,2	8,9	8,9	8,8	8,4	7,9	8,0	7,9	7,9	8,1
Raahe	6,0	7,0	8,7	6,8	9,1	8,6	8,8	8,4	7,7	8,0	8,1	8,3	8,4
Reisjärvi	6,4	7,5	8,6	6,1	9,0	8,0	9,1	8,7	7,1	7,8	7,4	7,5	7,5
Sievi	6,3	7,2	8,8	6,8	9,1	9,0	8,8	8,4	7,8	8,1	8,0	8,5	8,5
Siikajoki	6,4	7,0	8,4	7,2	9,2	8,5	8,8	8,1	7,8	8,0	8,1	8,1	8,4
Siikalatva	5,5	6,7	8,7	6,2	9,2	9,0	8,7	8,4	8,0	8,3	7,8	8,3	8,2
Taivalkoski	6,8	7,3	8,8	7,5	9,1	9,2	9,1	8,7	8,0	8,2	8,2	8,2	8,5
Tyrnävä	6,2	6,9	8,7	6,9	9,2	8,8	8,8	8,3	7,8	8,0	8,0	8,3	8,6
Utajärvi	6,5	6,9	8,8	6,6	9,0	8,6	8,9	8,4	7,6	7,9	7,6	7,9	8,3
Vaala	5,4	6,2	8,7	6,4	9,2	8,9	8,5	8,3	7,5	7,8	8,3	8,2	8,6
Ylivieska	6,1	7,2	8,8	7,0	9,1	8,9	8,9	8,7	7,7	8,1	8,2	8,4	8,6
Pohteen keskiarvo	6,1	7,1	8,7	6,9	9,2	8,8	8,9	8,6	7,7	8,0	8,0	8,2	8,4

Värit kuvastavat sitä miten kunta eroaa Pohteen keskiarvosta

14-17-VUOTIAIDEN HYVINVOINTI ERI ULOTTUVUUKSILLA KUNNITTAIN



	Terveydentila	Vaikeuksien voittaminen	Asumisolot	Päättäminen	Perhe	Ystävät	Talous	Vahvuudet	Itsetunto	Elämä	Kehollinen haikka	Mielenterveyden haikka	Vamman aiheuttama haikka
Alavieska	7,9	6,9	8,2	7,7	8,4	8,0	7,4	7,3	7,3	7,0	7,8	7,8	7,6
Haapajärvi	7,6	7,2	8,6	7,5	8,8	7,9	7,7	7,5	6,8	7,5	7,6	7,3	8,4
Haapavesi	6,7	6,5	8,4	6,9	8,5	7,6	7,2	7,1	6,0	6,9	7,2	6,8	7,9
Hailuoto	7,1	7,3	7,9	7,6	8,1	7,7	7,0	7,1	6,3	7,6	6,4	6,6	7,4
Ii	7,5	7,1	8,6	7,6	8,7	7,9	7,7	7,7	7,0	7,7	6,9	7,1	7,9
Kalajoki	7,5	7,2	8,5	7,6	8,8	7,6	7,6	7,8	7,0	7,6	7,5	7,4	8,2
Kempele	7,8	7,4	8,8	7,8	8,8	8,1	7,9	8,0	7,1	7,8	7,5	7,5	8,2
Kuusamo	7,6	7,2	8,6	7,5	8,7	7,9	7,4	7,8	6,9	7,7	7,3	7,4	8,1
Kärsämäki	7,9	7,4	8,9	7,7	8,9	7,9	7,6	7,9	7,1	8,0	7,7	7,3	8,0
Liminka	7,5	7,2	8,8	7,6	8,8	7,9	7,5	7,7	6,9	7,6	7,6	7,4	8,4
Merijärvi	7,8	7,4	8,6	8,0	9,0	8,4	7,6	7,8	7,3	8,2	8,4	7,8	8,6
Nivala	7,5	7,1	8,7	7,5	9,1	8,3	7,7	7,8	6,9	7,7	7,4	7,6	8,5
Oulainen	7,3	6,9	8,5	7,3	8,7	7,7	7,6	7,4	6,5	7,3	7,6	7,2	8,3
Oulu	7,4	7,1	8,6	7,4	8,7	7,9	7,6	7,7	6,7	7,5	7,2	7,0	8,0
Pudasjärvi	8,1	7,8	8,8	7,9	9,1	8,3	7,7	7,8	7,4	8,1	7,3	7,6	8,0
Pyhäjoki	7,4	7,2	8,8	7,3	8,6	8,0	8,4	7,9	7,1	7,9	7,0	7,0	7,9
Pyhäjärvi	7,5	7,1	8,8	7,6	9,0	8,2	7,7	7,5	6,7	7,8	6,8	7,2	7,9
Pyhäntä	7,5	7,4	8,6	7,6	9,0	7,6	7,3	7,7	6,8	7,6	7,8	7,7	8,6
Raahe	7,5	7,2	8,6	7,7	8,8	7,9	7,6	7,6	6,9	7,4	7,2	7,1	8,0
Reisjärvi	7,4	7,2	8,1	7,4	8,8	7,9	7,2	7,6	6,4	7,6	6,8	6,9	7,6
Sievi	7,5	7,1	8,6	7,6	8,9	7,8	7,5	7,4	7,1	7,6	7,1	6,8	7,8
Siikajoki	7,6	7,5	8,6	7,7	8,6	7,6	7,5	7,6	6,9	7,7	7,1	7,3	7,9
Siikalatva	7,3	7,0	8,8	7,5	8,9	7,9	7,5	7,3	6,8	7,7	7,4	7,3	8,3
Taivalkoski	7,5	7,2	8,9	7,7	8,6	7,6	7,6	7,5	6,8	7,8	7,5	6,8	8,2
Tyrnävä	7,6	7,2	8,5	7,4	8,8	7,9	7,2	7,3	6,7	7,5	7,3	7,4	8,3
Utajärvi	7,2	7,0	8,6	7,3	8,7	8,2	7,7	7,6	6,8	7,5	7,6	7,1	8,3
Vaala	7,5	7,8	8,5	7,4	8,7	7,5	8,2	7,4	7,2	7,9	7,0	7,1	7,8
Ylivieska	7,7	7,2	8,7	7,7	8,9	8,1	7,7	7,4	6,9	7,6	7,3	7,5	8,4
Pohteen keskiarvo	7,5	7,2	8,6	7,5	8,8	7,9	7,6	7,6	6,8	7,6	7,3	7,2	8,1

Värit kuvastavat sitä miten kunta eroaa Pohteen keskiarvosta

Lasten ja nuorten harrastamista on edistetty Harrastamisen Suomen mallin avulla. Sen kautta on seuratoiminnan ulkopuolella oleville järjestetty monenlaisia harrastuksia ja liikuntamahdollisuuksia. Haapajärvellä 4–5-luokkalaisista harrastaa jotain vähintään kerran viikossa 88,3 % ja 8–9-luokkalaisista 92,8 %.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä nuoria 17–24-vuotiaita nuoria on 6,4 % vastaavan ikäisistä nuorista. Tämä luku on pysynyt lähes samana kuin vuonna 2023 (6,6 %). Nuorisotyöttömyys Haapajärvellä on noussut ja on 11,7 % työvoimasta. Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole

varusmiespalvelussa) olevia 18–24-vuotiaat on 19,4 % vastaavan ikäisistä nuorista. Syrjäytyneiden nuorten määrä on noussut vuodesta 2023, jolloin osuus oli 14,0 %.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista esiintyy 8.–9. luokkalaista 4,8 %:lla ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 8,1 %:lla. Molemmat lukemat ovat noususuunnassa. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokeneiden osuus peruskoulun 8. ja 9.luokan oppilaista ko. ikäluokassa on 20,1 % ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 22 %.

Yksinäiseksi itsensä tuntevien peruskoulun 4. ja 5. luokkalaisten osuus ko. ikäluokassa on 5,6 %. Peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten joukossa melko usein tai jatkuvasti yksinäiseksi itsensä tuntevien määrä ikäluokasta on 12,3 % ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 15,0 %.

Työikäiset

Joulukuun lopussa 2024 työttömiä työnhakijoita on 336 henkilöä (11,7 % työvoimasta). Vuotta aikaisemmin määrä oli 271 henkilöä eli 9,5 % työvoimasta. Haapajärven työttömistä työnhakijoista on lomautettuja 105. Tämä on huomattavasti suurempi määrä kuin vuonna 2023, jolloin lomautettuja oli 57. Avoimien työpaikkojen määrä Haapajärvellä on vähentynyt rajusti verrattuna viime vuoteen. Viime vuoden joulukuussa avoimia työpaikkoja oli 91 ja tämän vuoden vastaavana ajankohtana avoinna oli ainoastaan 8 työpaikkaa.

Vaikeasti työllistyvien osuus 15–64-vuotiaasta väestöstä on kasvanut. Vuonna 2023 vaikeasti työllistyviä oli 3,4 % ja vuonna 2024 3,8 %. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömäksi jääneet ja palveluilta palveluille siirtyneet.

Velvoitetyöllistäminen (kunnan velvollisuus tarjota työtä vähintään 57 vuotta täyttäneille työttömille työnhakijoille, joiden työttömyyspäivärahan enimmäisaika on täyttynyt) on poistunut syyskuun alussa 2024. Syyskuuhun saakka palkkatuki- ja velvoitetyöllistämistyötä on järjestetty kaupungin eri päävastuualueilla.

Kaupungin työllistämispalvelujen toimintana on jatkanut Matkahuolto. Uutena toimintana on huhtikuussa aloittanut pitkäaikaistyöttömille suunnattu työpaja Warikko. Työllistämispalvelut tarjoaa työllistymistä edistäviä palveluja heikossa työmarkkinatilanteessa oleville asiakkaille, vahvistaa pitkäaikaistyöttömien ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisedellytyksiä, tukee työllistymistä ja auttaa asiakasta ohjautumaan hänen elämäntilanteeseensa paremmin sopivan palvelun piiriin.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita 25–64-vuotiaita oli 1,4 %, mikä on vähemmän kuin maakunnan ka 1,6 %. Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä oli 224 eli vähemmän kuin edellisenä vuonna (257). Työkyvyttömyyseläkettä saaneita 25–64-vuotiaita oli maakunnan keskiarvoa (7,7 %) enemmän eli 10,9 %. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneita 25–64-vuotiaita oli vähemmän kuin maakunnassa (38,7 %) eli 33,8 %, mutta mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavia oli enemmän eli 5,2 % (maakunnassa 4,2 %).

Kulttuuripalvelut ovat tavoittaneet kaikenikäisiä asukkaita. Myös kirjastopalvelut ovat tavoittaneet kuntalaisia. Kirjaston kokonaislainaukset olivat noin 13/asukas. Jokilatvan Opisto ja Jokilaaksojen Musiikkiopisto ovat tarjonneet monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille.

Ikäihmiset

Haapajärvellä 65 vuotta täyttäneitä on 32,2 % väestöstä. Yksin asuvien yli 75-vuotiaiden määrä 45,3 % on hieman maakunnan keskiarvoa 42,6 % korkeampi. Kotona asuvia 75-vuotta täyttäneitä on 92,3 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Omaishoidon tukea saaneiden 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien osuus prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä on 5,3 % (maakunnassa 4,9 %).

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja 65 vuotta täyttäneillä on ollut enemmän kuin edellisenä vuonna. Kaatumisten ja putoamisten ehkäisemiseksi on järjestetty tiedotusta, tehty kaatumisvaaran arviointeja ja tuettu liikunnallisuutta esim. uimahallin Senioripassin avulla. Liikuntaneuvonnan kehittämistä ja toteuttamista on suunniteltu.

Vuoden aikana eri tapahtumissa toteutetussa Hyvinvoiva Haapajärvi kyselyssä tuli esille, että ikäihmiset kokevat elämänlaatusa pääsääntöisesti hyväksi. Huolta herättää hyvinvointialueen järjestämät terveysterveystoimet ja niiden saatavuus jatkossa. Haasteeksi on ikäihmisten parissa koettu myös tiedotus ja tiedon saaminen. Monella ikäihmisellä ei ole digitaalista osaamista ja iso osa asioiden tiedottamisesta tapahtuu erilaisia digitaalisia kanavia käyttäen. Tähän tarpeeseen on vastattu järjestämällä opastusta digitaalisten sotopalvelujen käyttöön, kirjaston tarjoamalla digiopastuksella ja joka kotiin jaettava kaupunkitiedotteella. Kaupungin tapahtumakalenteriin on ollut mahdollista ilmoittaa myös muita kuin kaupungin järjestämiä tapahtumia.

Aktiiviset yhdistykset ovat tarjonneet monipuolista toimintaa myös ikäihmisille. Vanhus- ja vammaisneuvosto on toiminut aktiivisesti mm. järjestäen erilaisia tapahtumia ikäihmisille.

Haapajärven Vuokratalot Oy:lle valmistui vuonna 2024 Puutalokorttelin Vitikantie 19:n kiinteistö, jonka käyttäjäryhmä on ikääntyneet (yli 55 v) ja samassa pihapiirissa oleva Vitikantie 17:n kiinteistö, joka sopii myös ikääntyneille ja esteetöntä asumista tarvitseville. Kiinteistöt valmistuivat 2024. Yhteistilarakennuksessa (kylätalo) on esteetön yhteisöllinen tila, jossa on monenlaista maksutonta toimintaa. Toimintaan voi tulla mukaan asuinpaikkaan ja sukupuoleen katsomatta. Kylätalo palvelee koko alueen asukkaita ja kannustaa yhteisöllisyyteen. Osallistuakseen ei siis tarvitse olla Haapajärven Vuokratalojen asukas. Asukkaat valitsee asuntohakemusten perusteella Vuokratalot.

Esteetöntä asumista tarjoaa myös Vitikantie 5:n kiinteistö, jonka pääkäyttäjryhmät ovat esteetöntä asumista tarvitsevat sekä ikäihmiset. Kiinteistö peruskorjattiin esteettömäksi vuosina 2012–2014. Yhtiö tarjoaa kiinteistössä tilat ikäihmisten Virikevintti-toimintaan. Toiminta tukee ikäihmisten viihtyvyyttä keskusta-alueen kupeessa. Virikevintti toimii kokonaan vapaaehtoisvoimin, ja toimintaan voi tulla mukaan asuinpaikkaan ja sukupuoleen katsomatta. Toimintaan osallistuakseen ei siis tarvitse olla Haapajärven Vuokratalojen asukas. Virikevintti järjestää erilaisia tapahtumia ja mukavaa, helposti lähestyttävää toimintaa monenlaiseen makuun. Virikevintti on maksuton ja esteetön.

Esteetöntä asumista mahdollistaa myös Haapajärven Vanhainkotiyhdistys ry, joka on viime vuosina tehnyt mittavat peruskorjaustoimet vuokra-asuntokantaansa.

Kotoutumistyö

Kotoutumistyötä on edistetty ja maahanmuuttajien hyvinvointia ollaan tukemassa mm. Kansainvälinen kahvila -toiminnalla sekä Hyvinvointia maahanmuuttajaperheille -hankkeen avulla. Uuden kotoutumislain mukainen kotoutumisohjelma on valmistunut loppuvuodesta 2024.

Turvallisuus ja ehkäisevä päihdetyö

Poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten määrä tuhatta asukasta kohti on viimeisen tilastotiedon mukaan (2023) laskenut hieman ollen 18,1. Väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuus tuhatta asukasta kohti on noussut, kuten myös päihtymyksen vuoksi säilöön otettujen määrä. Poliisin tietoon tulleiden kaikkien huumausainerikosten osuus on pienentynyt hieman. Liikenne rikkomusten sekä liikenteen vaarantamisen osuus on noussut jonkin verran.

Haapajärvellä on toteutettu ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa vuosille 2024–2025. Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä ehkäistä ja vähentää rahapelaamisen sekä alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden, huumeiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden käyttöä ja haittoja. Tavoitteena on myös lisätä ymmärrystä päihteistä ja niihin liittyvistä ilmiöistä. Ehkäisevää päihdetyötä toteutetaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Ehkäisevän päihdetyön työryhmänä toimii HYTE-työryhmä.

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Suunnitelman laatijat

Jonna Tamminen pj, kaupunginjohtaja

Sinikka Parttimaa, kaupunginhallituksen edustaja

Väinö Wassholm, vanhus- ja vammaisneuvosto & järjestöt

Auli Mikkola, Jokilaaksojen Nuorten Tuki Ry

Kaija Tirola, seurakuntapastori, Haapajärven seurakunta

Jouni Laajala, tekninen johtaja

Minna Hattunen, varhaiskasvatuksen johtaja

Jari Saaranen, rehtori

Kirsi Nahkanen, kirjastotoimenjohtaja

Teija Myllylä, sosiaali-ohjaaja

Niilo Piiponniemi, liikuntakoordinaattori

Nina Isoherranen, nuoriso-ohjaaja

Soili Pentikäinen, kulttuurituottaja

Tiina Pietikäinen-Liuska, työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori

Suunnitelman hyväksyminen

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024 on hyväksytty kaupunginhallituksessa xx ja kaupunginvaltuustossa xx.